

ELŐFIZETÉS ÁR.
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 tré 50 kr.
 Bérmentelen levelek
 csak ismét kasszói fo-
 gadtatnak el.
 Készlet nem adatna
 vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilatkozat minden gar-
 mondosor díja 20 kr.

Z E M P L É N .

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

HÍRDETÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetéseknel:
 Minden egyes sor után
 1 kr.
 Aszaföldi bélyeg 20 kr.
 Kiemelt díjazású a kö-
 szettel ellátott hirdeté-
 nyekért termékek szerint
 minden 1 centiméter
 után 3 kr számítottatik.
 Állandó hirdetéseknel
 kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetést a „Zemplén”
 nyomdába küldendők.

Fél uton.

Körülbelől se többet, se kevesebbet nem mondok a tiszta valóságnál, amikor azt írom, hogy alkotmányos életünknek egyik sarkalatos feladata a magyarosítás. Ezt minden magyar érzi és óhajta; még az ellentábor is elismerné, ha a jog és a logika szabályai szerint gondolkoznék. De a fanatizmus kineveti az okos szót. Fanatizmusuk pedig nő a kivivott eredmények arányában. Legújabbán sületlen memorandumban tört az ki. Ha az ő részükön lenne az igazság: bölcs államkormány itt megállana, félve a világ ítéletétől, de e zajra józan embereknek rögtön eszükbe jut egy sokszor ismétlődő jelenet. Egy bizonyos lábas jószág mindig megugatja a futó kereket s mennél jobban fut a szekér, a komondorok annál inkább csaholnak, nyilván, mert ők nem tudnak oly sebesen haladni. Ezt azonban csak az analógia kedvéért emlittem.

Tehát nekiünk, zajra kiabálásra nem sokat adva, haladnunk kell a magunk igaz útján, az okos magyarosítással; mert ha a magyarosítás mostani intézkedéseit nem tartom is oktalannak: az épületet, melyet e törekvés emel, félbenmaradtnak kell ítélnem. Az épületről hiányzik a tető. Tető nélkül pedig értelmes gazda nem épít. A magyarosítás megáll a fél uton.

Öröm tölti el az ember keblét, ha olvassa azokat a ministeri jelentéseket, a melyek az idegen nyelvű iskolákban elért eredményt mérlegelik. Valami jóleső érzélem szállja meg az embert, ha egy szláv, vagy román község iskolatermébe lép, a mely iskola erős kezű tanfelügyelő területén esik, buzgó rátermett tanító vezetése alatt áll, ha hallja *Vörösmarty* dallamos nyelvét azoknak ajakáról, akik hat éves korukig *daj bozse*-val köszöntek, kérdezősködésünkre pedig *nyezném pomagyarszkiával*, vagy a jó

Isten tudja mivel feleltek. *Széchenyi* jóslata jut ilyenkor eszünkbe egy nagy, egy nyelvén is erős Magyarországról.

Igazán nagy elismerés illeti hazánk néptanítóit, akik e nagy nemzeti eszme szolgálatában fáradoznak. Mert a tanítói pálya igen nehéz; sok bölcsességet, rengeteg türelmet kíván Magyarországon, ahol a fizetésük majdnem csupán az éhhaláltól való orvosság, kétszeresen fárasztó. Itt a küzdő munkást a legtöbbször semmi egyéb nem biztatja, mint az a tudat, hogy nem a maguk hasznáért, hanem egy nemzet műveltségeért fáradoznak. De ez legalább felemelő lehet.

Mennyire leverő lehet aztán egy idegen nyelvű népiszkolai tanítóra nézve, ha látja, hogy az ő munkája gyümölcsöket nem terem. Félre ne értessem! Mióta a magyar nyelv való tanítás a törvényhozás által általánossá tétetett, annyi idő mindenestre eltelte, hogy e törvény hatása a közéletben is tapasztalható volna. A tanítók régtől fogva minden évben előkészítik a nemzeti eszmének egy sereg magyarul beszélő és érző növendéket s az eszme tényleg nem veszi hasznát azoknak. Mert tapasztalati tény, hogy csak a körülöttem fekvő szláv községeket vegyem fel, ezekben a magyarul beszélők száma semmivel sem több, mint volt 10 évvel ezelőtt.

Mi ennek az oka? A tanítók? Hisz az előbb emlittem, hogy ők feladatuknak megfelelnek. Nem a kérem, hanem azon helytelen gondolkodás, mely a magyarosításnak eleget vél tenni azáltal, ha az iskolában a magyarul tanítást törvényileg elrendeli s a további munkától félreáll. A magyarrá lett gyermek, visszakerülvén a szülői házba, ismét azon a nyelven beszél, melyen szülői; pár év alatt lesz ismét az a szláv, vagy román, aki volt hat éves koráig. Így aztán a ministeri örömradióásokat a való élet szépen kikacagja.

Én részemről az iskolát előkészítőjeül

tartom az életnek és a melyik iskola nem az életnek nevel: kárbavesztett fáradságot művel. A kárbavesztett fáradság pedig ott van abban a jól begyakorolt hadseregben, amely mikor az iskolából kikerül, tud banni a legszebb eszközzel, a nyelvvel, s az élet csatatüzeiben mindent elfelejt.

Tagadhatatlan, hogy e szomorú jelenség előidőzésében sem a most divatozó pedagógikának, sem az azzal bánó néptanítóknak nincs részük. A papság is hibás, a mely többet tehetne, mint amennyit jelenleg tesz, mert ez annyi mint a semmi. Az állam is, mely nem siet a megkezdett épületet tovább folytatni. Elfelejt, hogy a fél ut nem ut, a fél munka nem munka.

Az *EMKE* Erdélyben, a nem rég alakult Dunántúli-közművelődési egyesület, vármegyénkben a magyar nyelvet és népnevelést terjesztő egyesület több hasonló célú társulatok az ország több pontjain az iskolát segítő munkájukkal, felolvasásaikkal, kiadványaikkal, az állami közigazgatás a maga közegeivel sokat lendít a magyarosítón, de ez az alsóbb néposztályt alig érinti, inkább a felszínen való mozgolódás csak. Pedig az alsó néposztály az, mely a magyarosítás előn eit vagy hátrányait magában hordja.

Ehez fércözni, ezt egészen meghódítani csak úgy lehet, ha az állam maga indít valóságos hadjáratot az olcsó népies iratokkal.

Akkor azután szívünkbeől kacaghatunk futó szekerünkről a komondorokra.

De addig minden csillogásunk talmi, minden harsogásunk csak szinpadai égdörgés.

Péter Mihály.

Vármegyei ügyek.

A sör- és malatagyár ügye, főispán ömeltóságának csüggedetlen közbenjárásával és a kormány hathatós segítségével, legújabbán oly szerencsés

intéző tényezői megérdemlik már a mai napon a hálaadó szót, mert — kenyérről van itt szó, a köznép és épen a munkát kereső középosztály kenyérérol.

De térjünk a tárgyra.

Bemutakoztam a gyár vezetőjénél, *Rónay* István urnál, ki is lekötözött nyájassággal fogadott a csinnal berendezett hivatalos irodában, honnan a gyári üzem megindításába vágó szakdolgozókra történt beszélgetés után, a tágas, elkerített udvarra mentünk.

Idegennek tilos a bemenet feliratos táblácska van az ajtóra, melyen benyitottunk, szegezve. A csilingelő ajtó bezáródik mögöttünk s egy pillanatra megállva, olvashatjuk az egyik ajtón *Szivar* előkészítés, a másikon *Szivar*gyártás, amott *Szivar*csomagolás, emitt *Örszoba*, *Motozószoba*, *Nyersanyagraktár* és a többi. Az udvaron áll a tetőzetre vezető óriási lajtorja, mellette a tűzrendészeti szempontból kívánatos szerekkel.

S most betekintünk az egyik terembe, mely *Szivar*előkészítés nevezetét visel. Itt ülnek egy hosszú asztal mellett apró fiókos guggonyokon az újonnan felvett munkások és bontogatják a dohány-csomókat. Mellettük az *oktató*, ki „mint mikor a vén sas fiát repülésre tanítgatja” úgy foglalkozik velök szüntelen; a kis ügyetlen lyánykák, 14—16 évesek, nagy félszszel nyulnak a dohány után és szent borzalom fogja el őket, midőn a susogó dohánylevelek el elszakadnak; a gyár vezetője egyre bátoritgatja őket, mire aztán derültebben dolgozik tovább. Dolgozik! Azaz, hogy

nem is dolgozik, hanem: tanul. Tanul és a tanulásért is fizetést huz. Napi huszonöt krajcár a tanuló díja; azonban, mihelyt *kitanult*, 4—5 hét alatt, *felszabadul* és darabszáma dolgozik, azután megkeresheti a napi 50—55 krnyi bert. A hosszú asztal, mely mellett ülnek, fiókokkal van ellátva, ezekben rakják a különféle válogatású dohányokat; kis zsákok, melyeknek széle léckeretre van feszítve, tartalmazzák a munkaközben képződő dohányhulladékokat, a szivarbelet és egyéb mellékterményeket. A szoba közepén egy nagy bál dohánny áll; ki van kezdve már, mert innen kapják a leányok a csomókat ládánként lemérlegelve egy négykerekű *Fairbanks*-mérlegen, mely szintén a szobában van. Innen a teljesen berendezett *Szivar*gyártás-ba vezet az ajtó; meglepően tiszta, nagy terem, 12 ablakkal az utca felé; a tejszinűre festett ablaküveget sodronyhálózat fodi. A szobában szépen felszerelt asztalok találunk; fehér fenyőből, mondhatni elegánsan kidolgozott tárgyak, melyek mesterüket dicsérik. Minden asztal mellett nyolc ülőhely van, mely a munkásokra vár. Itt már különféle számszámokkal találkozunk, melyek a szivargyártáshoz szükségesek: apró kések, vágódeszkák bádoggal bevonva, péptartók, szivarördítő fák, minták, béltartó fiókok, szivarborítéktartó ládikák, szivartartó deszkák és a többi; néhány nap alatt, ha az eddig fölvetett tanulók belesznek tanítva, benépesül ez a szoba is, ugyanolyan apró leányokkal, mint a maiak; ezek már a fonás-mesterségre lesznek betanítva, továbbá a szivarbábkészítésre. Innen a szivarcsomagolásba

TÁRCA.

A s.-a.-ujhelyi magy. kir. dohánygyár.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Demoszteszenél ekesebben szól — a tett. Zajtalanul és szerényen nyit meg f. hó 26-án reggel a helybeli m. kir. dohánygyár. Másfél hónapig tartott a berendezése a dohánygyártási célokra bérelt *Schön*-féle épületrésznek, melynél alkalmasabb helyiség városunkban található nem volt. A gyárvezetőség ugyan még ma sem kész a berendezéssel kapcsolatos dolgokkal, azonban az idevágó munkálatok nem csekély erőmegtétele után végre abba a stádiumba jutottak, hogy a munka megkezdhető volt. E lap szerkesztője a tisztelt olvasóközönség érdekét szolgálta, midőn fáradságot vett magának és a dohánygyár alapos megtekintésére céljából a gyár berendezésével, a megtekintésnek betanításával és egyelőre a gyár vezetésével is megbízott tisztviselőket felkereste, hogy némi tájékoztatást nyerhessen városunknak e valóban nagyjelentőségű új intézményről, erről a dohánygyárról, melyért *Fécs*, *Szegvár*, *Tokaj* s utóbb *Arad* városa is versenyre kelt.

Ha van miért keblünk kincstárát feltárnunk s ha van miért köszönetet mondanunk, úgy ennek a dohánygyárnak létesítése körül oly nagy buzgóságot tanúsított főispánunk és a vármegyénk

Mai számunkhoz egy ív melléklet van csatolva.

alakulást nyert, hogy annak megvalósulása, eredménykedésünk szerint, rövid idő multával várható. E mezőgazdasági iparvállalatnak pénzügyi nehézségei, melyek a kezdet kezdetén szinte leküzdhetetleneknek látszottak, ma már úgyszólván egytől-egyig elvannak enyésztetve s ami még kérdéses: csakis Újhely és a vidék érdekeltségének magatartása. Ha ez is kedvezően alakul, amiben pedig nem kételkedünk, a sör- és malátagyár közgazdasági tekintetben egyfelől nyereséges, másfelől pedig áldásos működését 1892-ben megkezdheti. Az ügy jelenleg a vármegyei közgazdasági bizottságnál van előkészítés végett s legközelebb egy szakértekezlet elé kerül, mely alkalommal a vállalkozóknak és termelőknek gyáripari célból leendő szövetkezését az érdekeltség apróra megvitatja.

Viczmány Ödön, ellenében a vármegyei ügyelmi választmánya által hozott és köztudomásulag a hivatalvesztést kimondó határozat ellen jogi meghatalmazottja és képviselője Nagy Dezső dr. budapesti ügyvéd által, mint hallottuk, felelősséget jelentett be, ki is védené érdekében a belügyminiszterhez intézett folyamodást az alispánál f. hó 23-án benyújtotta.

Hírek a nagyvilágból.

Giers, orosz külügyminiszter, Párisból Berlinbe érkezett és Vilmos császárnál hosszabb kihallgatást nyert. — Giers külügyminiszter a Hotel Continental-ban meglátogatta Caprivi német birodalmi kancellár és jó óra hosszáig időzött nála.

A cár az inségesek felsegítésére a császári jövedelmek tőkéjéből ötven millió rubelt adományozott.

Braziliában, mely tudvaleg csak ezeltől két évvel cserélte föl a császári államformát a köztársasági kormányrendszerrel, újabb forradalom támadt. Fonseca, diktátor, kiáltványt adott ki, melyvel köztudomásra hozta, hogy a vérontás elkerülése érdekében lemond Herino Piesoso tábornok javára, — minek következtében a nyugalom helyreállott.

Hírek az országból.

Wenzel Gusztáv dr. a budapesti kir. tudományos egyetemen a jogtörténelem és magánjog rendes tanára, európai hírű tudós, a tudományos akadémia és a főrendiház tagja, három napi rosszullet után, f. hó 23-án, életének 80-ik évében, kimúlt. Áldás emlékére!

A Vaskapunál történő sziklarobbantások alkalmával a Duna medréből egy nagy láda került felszínre, tele ezüstpénzzel. A Leopold-királykorabeli ezüst érme Szent-György-talérok.

Kálnoky gf., osztrák-magyar külügyminiszter, e napokban töltötte be tizedik évét a monarchia külügyének szolgálatában. A delegációknak mindkét bizottsága a jubiláns külügyminisztert óvációkban részesítette és bizalmának adott kifejezést Kálnoky előtt, elősmervén, hogy higgadt okossággal megoltalmazta a békét számunkra anélkül, hogy emellett bármi módon csökkentette volna a monarchia tekintélyét!

lépünk, hol simára gyalult szellős állványokat látunk, ezeken fognak az elcsomagolt szivarok elhelyeztetni; ide vannak készítve a kötegelő-gépek, melyek már készen jöttek meg Bpestől. Ezután az Anyagkimerés-be jutunk, honnan a Szivarszáritó-ba vezet az út. A szivarszáritóban állványok vannak készenlétben, a sarokban egy természetes kályha, mely a szárításhoz szükséges meleget szolgáltatja annak idején; az egyszerű állványok aként vannak összeállítva, hogy a szoba melege a szivar-asztal minden rétegét egyformán érintheti. A nyersanyagok raktárában szegedi és debreczeni dohányok vannak elhelyezve, erősen megszekített bálókban, sajtoltva és sorrendbe állítva, a termelés ideje szerint.

A gyári harang megszólalt, délre járt az idő, midőn a leányok a teremből kijöttek és sorakoztak a »motozás«-hoz, melylyel a nőknél egy bizalmi nő, szintén munkásnő, a férfiaknál egy felesketett altiszt van megbízva; a motozás egyébként is egy tisztviselő felügyelete alatt történik.

Ez a rövid, egyszerű leírása a gyárnak, mely jelenleg »ideiglenes« minőségű. A gyár egyébként, mint azt a gyárvezető kinyilatkoztatta, addig is, míg az új gyár felépül, egyszerű munkásnőnél többet nem foglalkoztathat; s ez igen sajnós, mert a minden kihirdetés nélküli jelentkezők száma közel kétszázra rug; hanem, ha az új gyár, minden valószínűség szerint tavasszal, felépül, akkor legalább is egyszerű munkásnőnek lesz ott helye.

Láttam a gyár belső működését, láttam an-

Színház.

Szombaton, folyó hó 21-én, *Deborah, az üldözött szidőleány*, négy felvonásos népdráma, került színre. Az erős, szinte kirívó tendenciájú darabot Móseenthal írta. A darab maga nem sokat ér, nem sokkal többet a semminél. Megjátszása is sok kívánnivalót tüntet elő. Lehet, hogy nem jó volt a szereposztás; lehet, hogy a megnyirbálás tette zűr-zavarossá a játékot; elég az hozzá, hogy nem valami jól sikerült. Mi jobban szeretjük volna, ha Nagy Ida (Egy nő) szerepe Ságihné (Deborah) kezében lett volna és viszont. Zoltán Olga (Anna) ügyesen alakított és szavalt; ez volt eddig első nagyobb szerepe. Kedves színpadi alak. Egész természetesen, vagy mondjuk keresetlen egyszerűséggel mozog, tesz-vesz a színpadon. Kár, hogy az igazgató nem oszt neki nagyobb szerepeket, amiket minden bizonynyal derekasan megjátszana. Krémer (József) egész otthonias a színpadon.

Vasárnap, 22-én két előadás. Délután fél négy órakor gyermekelőadás a *Peleskei nőtársas*, Gaalnak ez a jó humorú, irányzatos darabja. Annyi összevonás, kihagyás történt a darabban, hogy alig ismert reá az ember. De azért természetesen a gyereksereg, ennek dacára is háládatos és elismerő volt a — tapsokban. Tetszett neki elejétől végig minden. Nem nézte (mit is ért az hozzá), hogy a kosztümök igazán furcsák voltak. Hogy a sok közül csak egyet említsek a drago-nyosok ruházata! Soha életemben ilyen drago-nyosokat. Hát még az Othelló! A darab szereplői egyébiránt iparkodtak kitenni magukért. — Este a *Kintornás család*-ot, Tóth Edének remek népszínművét adták. Az összhangzó előadást a közönöség nem egyszer megtapsolta. Legjobb alakítást Nagy Ida (Mari) nyújtott. Nap nap után jobban megbizonyosodunk a felől, hogy Nagy Ida a tragikák szerepkörét hivatva van betölteni, betölteni úgyesen s e társulatnál páratlanul. Sok emlékeztet bennünket az ő modorából közönségünk kegyencére, Breznay Annára. Egy hibája, hogy a hangsúlyozást nem egészen hibátlanul alkalmazza. Ferencziné (Jucika) páratlan kedvességgel forgott a színpadon; Ságihné (Bimbóné) egyike volt a jobbaknak. A férfiak közül Ferenczi (Pergő), Krémer (Károly), Hevessi (Fuvó, kintornás) és Dunai (Samu) tündek ki.

Hétfőn, 23-án, Rákossy Viktornak, az írói néven általánosan ismert Sipuluss-nak, kacagató bohózatát, a *Rezervisták*-at hozták színre. Ferencziné (Virányi Róza) és Hevessi (Butter) minden tekintetben kifogástalan alakítást adtak. Krémer (Latrányi) meg Nagy Ida (Jolán) és Dunai (Kóhn) az összhang emelésében vetekedtek egymással, dacára annak, hogy megint csak zónás előadás volt. Egész természetes valami, hogy e darab, melynek már a kiállítás is sok mindent megkíván, ugye elő nem adható a mi kis színpadunkon, mint egy terjedelmes színpadon, mindazonáltal, leszámítva egy-egy oda nem illő dekorációt, minő a vasuti pályához is volt, a rendező mindent elkövetett, hogy a látványosság is úgy-ahogy illő legyen.

Keddén, 24-én, Kisasszony feleségem, ez a szép muzsikájú operet került színre. A társulatnak ez volt a bemutatója az operettekben. Csak a játékot dicsérhetjük föltétlenül. Nem így vagyunk az énekekkel, melyet zongorán kísért a karmester. Mi már hozzá szoktunk a zenekarral kísért operet-előadásokhoz s azokról leszokni bajos; bajos különösen akkor, mikor a szóló-énekesek nem állják meg helyüket. Csodálatos fordulása a dolognak! Ez ideig mindig a *kart* (férfi és nőikart együttesen) kifogásoltuk. Most a kar ellen nem lehet egy szó kifogásunk. Annál több a szóló-

nak mikénti vezetését s arra az eredményre jutottam, hogy a tisztelt közönség egy részének téves fogalmai vannak a szivargyári szolgálatról. A gyárnak vannak munkásszabályai, melyek a munkásnők kötelességein kívül — zok joagait is körülírják; láttam, hogy a gyár egy nemescélu betegsegítő egyesület alakítására készül, olyanra, minők a többi kir. dohánygyárakban vannak s meggyőződtem arról, hogy igen szigorú szabályok írják elő, miszerint ide csakis feddhetetlen elbületű, jó magaviseletű nők vehetők fel. A dohánygyári szolgálatban nagy a fegyelem s a gyár vezetésével megbízott tisztviselők feladata valóban nem a könnyűek közé tartozik s a felelősség terhe itt nem éppen csekélység; speciálisan itt, hol egy egészen új munkás-elemet kell nevelni, a munka egy bizonyos neméhez, a szolgálatnak egy minden másnemű szolgálatnál teljesen elütő fajtájához szoktatni, egész napon át nagy türelemmel tanítani, magyarázni — ez, tisztelt olvasó közönség, a nagyobb feladatok körébe esik s a laikus ember alig tudja megítélni.

Lehetnek a közönség és e lapok olvasói között olyanok, kik egy dohánygyárról nem a legjobban vélekednek s az ott alkalmazott női munkásokat másképp ítélik meg, mint teszem azt a varrónőket, vagy más hivatásbelieket. Az ember, igen tisztelt olvasóim, sokára ismeri meg jóltevőit emberben is, anyagban is. Üssük fel a kulturhistória lapjait és azt találjuk, hogy a 14-ik században mártíromságot szenvedtek azok, kik a *köszönnék*, a

énekesek ellen. *Vágó* (Frikkel) a darab legszebb pártját, a tenor-pártit, egészen tönkre tette. Jó színész, ügyes játékos: de nem — énekes. Nem csinált csak a magánrészeket, de a legszebb kettőt (I. felv. válsási jelenés) is élvezhetetlenné tette. Aztán milyen Hannibál volt *Hevesi!* Gyenge, színtelen hang, mely egy buffo-párti eléneklésére elégséges, de más egyébre — nem! *Ferenczi* (Polgármester) mély terjedelmű hangjával imponált: *Frielle K.* (Avelin) elég jó volt. *Dunai* (Peter-sope) ismét ügyeskedett. *Ferencziné* (Marjolaine) a legjobb alakítást nyújtott. Kár hogy hangja az alsó regiszterekben nagyon gyöngye, még a mi kis színházunkhoz arányitva is. A felsőbb regiszterekben tiszta és mondhatjuk elég csengő. Az iskolázottság kétségtelenül kitetszik rajta. Hangárnyalata modulációja kiérezhető. Egy-két részletet igen csinosan énekelt.

Szerdán, 25-án, *Dobó Katica*, történelmi színmű 3 felvonásban, írta *Toth Kálmán*. Sikerült előadás: feltűnően kevés publikum. A páholyok csak úgy kongottak az ürességtől. A játszóik iparkodtak e sok kedves részlettel bíró darabot ügyesen megjátszani. Sikerült is nekik. *Ferencziné* (Katica) meg *Krémer* (Balassa) legügyesebben csinálták a dolgukat. Jó volt *Bányai* (Homonnai), *Ferenczi* (Dobó), *Vágó* (Hegedűs) és *Ságih* (Sebestyén) is.

Csütörtökön 26-án *Bercsik Árpád* vigjátékát: *Nezd meg az anyját, vedd el a leányát*, adtak elég tömeges látogatottság mellett korrektil, mondhatjuk pompásan. A *társalgási* darabokat ez a társulat úgy adja, hogy *Halmi* az ő tagjaival messze elmarad ezektől. A talánosságban is mind jól megjátszották szerepüket. *Nagy Ida* (Leontin) nyelve sokszor és sokat botlott. *Zoltán Olga* (Iza) ma ismét berizonnyította, milyen ügyesen tudja megállni helyét.

Pénteken, 27-én, zónáztatta az igazgató a *Tót leányt*. Egyike volt ez az előadás. megjátszás dolgában, a legjobbaknak. Aranyos kedvesen játszott *Ferencziné* (Kanka) Különösen az I. felvonásban tapsoltak meg többször játékát. Ma éneke is igen jó volt. A kis nyulról szóló dalt nagyon kedvesen énekelte. *Nagy Ida* (Julis) ma is ügyeskedett, de a nyelve — botlott. *Bányai* (Brbolya) nem tő akcentussal beszélt. *Vágó* (Misó) elég jó volt. *Ferenczi* (Gyarmathy) *Ságihné* (Örzsé) *Jámbori* (Bandi) és *Hevesi* (Kospál) játékaikkal csak emelték a sikeres és egybevágó előadást: s igyekeztek, nem is minden siker nélkül, hogy kitűnjenek a játékban. Szombaton egy énekes színmű, az *Abrahám a bölcs, Lévi a bolygó szidő*. Erről a jövő számban. —/.

Különlék.

(Legfelsőbb adomány.) A király kabinet-irodája útján: *Bellovic* János zboji g. k. lelkész részére 30 ftot, *Berecsi* András mihályi, *Kocsák* Mihály márk-csemernyei tanítóknak pedig egyenkint 15—15 ftnyi kegyes adományt küldött.

(Személyi hírek.) Főispán öméltsósága egészségében ismét kedvezőtlen fordulat állott be; emiatt látogatókat nem fogadhatott. — *Dezseffy* Sándor, csanádi püspök Temesvárott S. A. Újhegybe érkezett és tegnap d. e. látogatásokat tett *Bydeskhy* Sándor kíséretében.

(Ezüst-menyegző) Jellegénél fogva ritka s az ott uralkodott hangulatból itélve kitűnően sikerült mulatsággal egybekötött, fényes családi ünnepség folyt le a f. november hó 21-én váro-

Folytatás a mellékleten.

jelenkor legnagyobb jóltevőjének, úttörői voltak; meg van írva: »fejvesztéssel bűnhődik, ki köszénfüsttel meri embertársainak egészségét veszélyeztetni!« S ma a köszén — áldás.

Nagyon hosszúra nyulnék e cikk, ha a dohányzás háromszázados multját akarnók bolygatni. Arról más alkalommal. Most csak annyit, hogy a 15-ik században a dohányzót kiátkozta az egyház, a polgári törvények halálos ítéletet szabtak a dohányzókra. S mégis-mégis utat tört magának a dohány, meghódított szegényt, gazdagot; hazánkban tizenötezer munkásnőnek ad kenyeret, nyevetőzernél több a tőzsérek száma, kik azt a háromszázötvenmillió szivart évente közvetítik, ide nem értve az évi elárutási pénzváltástot szivarkákért négy millió forintnyi jövedelemmel, pipadohányért tizenhét millió ftal. — Változnak az idők. Ami hajdan átok volt, most áldás. »Tempora mutantur et nos mutamur in illis!« S így változunk mi is. Ma már a dohánygyárakban foglalkoztatott leányok ép oly tisztességes elemei a munkásságot becsülni tudó társadalomnak, mint a bármely más tisztességes foglalkozást üző leányok! Erkölcsei bizonyítvány, keresztlevél, munkakönyv kívánatik meg a felvételhez s a gyáron kívül magát nem tisztességesen viselő munkásnő a szolgálatból elbocsátatik. Erre gondja van a gyár reputációja érdekében azoknak, kikre e gyár vezetése bízva van.

sunkban. *Bydeskuthy* Sándor és neje szül. *Gógh* Irma ónagysága ünnepies pompával tartották meg boldog házasságuk 25-ik évfordulóját. A rokonok, jóbarátok és ismerősökből álló előkelő és nagy számú társaság az esteli órákban gyűlt össze az ünnepelt vendégszerető úri házában. Az ünnepelték s a kedves házi kisasszonyokon kívül ott voltak: Ambrózy Nándorné, Balogh Károlyné, Barna Bertalané, öz. *Bydeskuthy* Ignácné, öz. *Besseney* Gáborné, *Chyzer* Kornélné, *Csizár* Gáborné, *Horváth* Hugóné, *Izsépy* Gézáné, *Kosuth* Lajosné, *Keresztessy* Lajosné, öz. *Liszy* Edéné, *Liszy* Viktorné, *Liszy* Kornéliá, *Matyasovszky* Kálmánné, *Orosz* Mihályné, öz. *Ré-passy* Jánosné, *Vályi* Istvánné úrnök tovább: Ambrózy Sarolta, Balogh Gizella, Barna Emma és Sarolta, *Chyzer* Etelka, *Hammersberg* Elza, *Izsépy* Irén, *Keresztessy* Irén, *Orosz* Gizella és *Répassy* Olga úrnök, — ott láttuk továbbá közéletünk számos kitünőségét s úgy a helybeli, mint a közeli és távolabbi vidékről összesereglett fiatal emberek imponáns gárdáját. — A vendégsereg minden egyes tagja tolmácsolta az ünnepelték iránt érzett jó kívánságokat, a fiatalok hamarosan táncra perdült, minek megszokásával a társaság 100 terítékű lukullusi lakomához ült. — Lélekemelő jelenet volt, a midőn a lakoma folyama alatt a jubiláló pár, 25 éves boldog együtt élésük emléke és jelképe gyanánt, az ezüstpől készült gyűrűket kicserélte. — A pohárköszöntők sorát a háziúr nyitotta meg, szép és mélyen át érzett toasztban adva kifejezést ama jó kívánságoknak, melyekkel a jótékonyágáról, nemes és lenkőlt gondolkodásáról az egész ünneplő társaság által ösmert és tisztelt *Wallis* Gyuláné grófné ömeltősága irányában viseltetik, — majd később a meghatottságtól reszkető hangon éltette a 25 évvel ezelőtt végbement esküvőjén szerepelt násznép még életben lévő tagjait s a vendégkoszorút, *Balogh Géza* szellemes toasztban éltette a jelenlévő örömanyt, öz. *Bydeskuthy* Ignácnét. — *Vicz-mándy* Ödön, utána *Hammersberg* Jenő kúriai bíró ömeltősága ékes szavakkal a díszes alkalomról s az ezüst menyegzőjét ünneplő párról emlékeztek meg. *Horváth* József a családi boldogság zálogaiért, a kedves és szeretetreméltó házikisasszonyokért üritett áldomás-pohárt. — *Chyzer* Kornél dr. szintén a ház két rózsabimbóját, a házi kisasszonyokat, éltette; végül *Hlavathy* József a jelenlévő hölgyeket köszöntötte fel szép beszédben. — A lakoma befejezte után a fiatalok ismét táncra kelt s az egész társaság a legjobb kedélyhangulatban együttmaradva csak másnap reggel mondott búcsút egymásnak, magával vivén a fényes családi ünnep kellemes emlékeit. Gratulálunk!

(Uj évi gratulációk megváltása.) Elérkezett ismét az ideje annak, hogy t. olvasóinkat emlékeztessük a jótékonyág egy szép módjának gyakorlására. Ugyiszlólván megszoktuk már, mi ujhelyiek, a helyett t. i., hogy uj évre vizit-jegyeket gyártatnánk s azokat a sablonos *u. e. k.* kal ellátva jó ismerőseinknek a postán továbbítanánk: az erre pazarolt idő, pénz és fáradság ellenértéke fejében bizonyos összeget a s. a. ujhelyi árvaház-alap javára fordítunk. Mi e váltásösszegeket, mint már több ízben tettük, ebben az évben is átvesz-szük, nyilvánosan nyugtatjuk és rendeltetése helyére juttatjuk az uj évi szerencsekívánatokat pedig lapunk révén, melyet vármegyének minden községében igen számosan olvasnak, eljuttatjuk mindazokhoz, kiket a jókivánság illet, vagy illetni fog. 1887—1890-ig 133 ft gyűlt be ily módon s gyű-mölcsözök az árvák javára. Reméljük, hogy a szép szokás az idén sem marad követők nélkül. A szer-kesztőség részéről, uj évi gratulációk megváltására, ezennel felajánlunk 3 ftot. Engedje az árvák istene, hogy ez a csekély váltásösszeg t. olvasóink ál-doztatékességéből százszeresen gyarapodjék!

(Városi ügyek.) A képviselőtestületnek folyó hó 21-én tartott közgyűlésében a következő nevezetesebb tárgyak fordultak elő: a város főbírája jelenté, hogy magán uton értesült arról, miszerint a vármegye közleg. bizottsága a s. a. ujhelyi járás szolgabírói hivatalát megbízta az iránt, hogy a *Rákóczi*-utcai kövezet átrakatását a város terhére eszközöltesse; a jelentés következtén megbízott a város főbírája, hogy a kérdéses határozat ellen előterjesztéssel éljen. — A vármegye bizottságának azon határozatát, mely szerint a regalekártalanítás összege a városhoz a felépítésére fordíttatni meg-megengedtetett, tudomásul vették. — A miskolczi hitelintézet igazgatóságának a tulajdonához tartozó ház eladására vonatkozó ajánlata a gazdasági bi-zottságnak adatott ki véleményes jelentéstétel végett. — A *Pataky* Miklós által beszerzett Torna-Abauj vármegye vásár rendtartási szabályrendeletet hasonló szabályrendelet alkotása céljából a jogügyi bizottságnak kiadták. — A városi pénztáros 1888 és 1889. évi számadásaira vonatkozó vármegye bizottsági határozat *Zalka* József volt pénztárossal leendő leszámlolás tekintetéből a számvevő bizottságnak kiadatott. — Az 1892. évi költségvetés jóváhagyása tárgyában kelt vármegyei bizottsági határozatot tudomásul vették. — A járvány-kór-ház ez évi bére kiutalást nyert. — *Glück* Zsig-mond kereskedő, *Strausz* Sámuel mészáros és

Eliássy Imre gyógyszerésznek az engedelem le-telepedésre megadatni rendeltetett. — Végül az októberi havi közegészségügyi jelentés tudomásul vétetett.

(Hivatalvizsgálás.) *Dokus* Gyula főszolgabíró a mult hét folyamán vizsgálta meg Ujhely város ügykezelését, a pénztárt, főbírói, tancsosi, jegyzői és rendőri hivatalokat. A tapasztaltak után Uj-falussy Endre főbírónak, valamint a többi tisztviselőnek is általában megelégedését nyilvánította.

(Uj orvos.) *Chyzer* Bélát, vármegyénk tudós főorvosának jeles képzettségű fiút, tegnap avatta az összes orvosi tudományok doktorává a buda-pesti tud. egyetem orvosi kara. Az ifju *dr.*-nak, ugy is mint régen ösmert és kedvelt munkatár-sunknak, szívből gratulálunk!

(Iskola-látogatás.) *Siebecz* Ede, kir. tanácsos, kassai tankerületi kir. főigazgató, pénteken délben érkezett városunkba, hogy a helybeli főgimnáziumot hivatalosan meglátogatván, annak megviz-gálását teljesítse.

(Hosszú ősz.) Az októberi fagyok után no-venber esővel, sárral, köddel köszöntött be. Kék égboltozataról napsugár alig deríté a szo-moru természetet. A légmérséklet általában enyhe, nedves, a termő föld is kelletén tul teleit-ta ma-gát, a mi különben kedvező volt a gazdákra, mert lehetővé tette az őszi mag elvetését. Vándorló madaraink a szokottnál tovább tartózkodtak vidé-künkön. a keresztutalazók pedig hosszabb pihenőt tartottak utjukban; sőt a minap láttunk egy csa-pat vadlibát, mely röpkésével egyenesen Orosz-országunk tartott. Az időjárásnak a vadászok örül-tek leginkább, mert még néhány nap előtt is fűr-jet és harist meg szalonkát kaptak puskájuk cél-gömbjére. Szóval minden jelenség oda mutat, meg-öregeink is azt jóslgatják mindezekből, hogy sa-ros karácsonyunk, az az igen egyhe telünk lesz.

(Esküvők.) *Filisy* Géza, szabolcsvármegyei birtokos, tegnap délelőtt vezette oltárhoz az uj-helyi r. k. templomban *Vicz-mándy* Katinka kis-asszonyt, *Vicz-mándy* Ödön kedves és szép leá-nyát. — *Tatárkó* István pénzügyigazgatósági irodatiszt e hó 25-én esküdött meg *Andréanszky* Ilona kisasszonnyal. — *Évva* Ernő köz- és váltó ügyvéd, földink, néh. *Évva* Andrásnak derék fia, kedden tartotta esküvőjét *Giovanini* Blanka ur-hölgygyel, *Kun* Bertalan ref. püspök s főrendi-házi tag bájos mostoha leányával. Az esküvőn, mely a háznál szoros családi körben ment végbe, jelen voltak: *Májthényi* Ádám országgyűlési kép-viselő, *Orosz* György huszár főhadnagy cs. és kir. kamarás, *Ragdlyi* Gyula gömöri nagybirto-kos, *Gansaug* Miklós, *Szepessy* László, *Tarnay* m.-kövési járásbíró, *Berezovics* György, *Szaflka* Dé-nes dr. *Fischer* Lajos és még többen, a menyasz-szony rokonai és a völgeny családtagjai közül ott voltak nővérei: öz. *Boruth* Elemérné, ki mint nász-asszony szerepelt, és *Fuhász* Jenőné s fiúve *Ödön*. Az esketés szertartását *Nagy* Ignác ref. lelkes végzte szép beszéd kíséretében áldva meg a fiatal párt. Az esküvő után a szülői háznál gazdag lakoma volt. Tartós boldogság kísérje frigyüket!

(Az orosz nátha) városunkban még folyvást kellemetlenkedik. Jóval szelidebb jellegű ugyan, mint volt az előző években, hanem most nagyobb kiterjedésben és többféle, kisebb-nagyobb baj társaságában vizitel és sokáig marad meg ott, ahová ellátogatott. Hivatalos statisztika szerint városunkban a mult héten nyolcvan embert fek-tetett ágyba, s még azok közül is, kik két-három héttel ezelőtt legelsőkül betegedtek meg, sokan máig sem bírtak teljesen felépülni. Eddig, mint mondtuk, csaknem minden egyes esetben enyhe volt a lefolyása. Félős azonban, hogy még csak ezután következnek a súlyosabb esetek; mert az orosz náthának is, mint minden járványos rosz-nak az a természete, hogy enyhén kezd, aztán nagyon súlyossá válik, így tartja magát egy ideig, mig aztán végre kiadja a mérgét és észrevétlenül, mint jött, távozik is.

(Felhívjuk) ugy a város. mint a vidéki kö-zönség figyelmét, hogy a s. a. ujhelyi női-ipari-skolában ruhák, fehérneműek s egész kelengyék megvarrása elfogadtatik, s jutányos áron eszközöl-tetik. Megbízásokat elfogad az ipariskola tanítója az iskola helyiségben papsor-utca. (Bekül-detett.)

(Eljegyzés.) *Kovács* Béla, vasúti tisztviselő, eljegyezte *Törseök* Margit kisasszonyt, *Törseök* Gyula volt ujhelyi j. szolgabírónak, jelenleg bk.-váraljai községi jegyzőnek kedves és művelt leányát.

(Lopás.) Folyó hó 24 ról 25-ére menő éjjel *Perlstein* Mór gőzmalomtulajdonos hidon túli la-kásának padjáról ismeretlen tettesek 50 ft értékű ruhaneműt loptak el. A rendőrség úgy gondolja, hogy a lopást csavargó oláh cigányok követ-ték el.

(Kézrekerült zsvány.) *Princz*, vámos-ujfalusi korcsmáros panasolta néhány nap előtt az ujhelyi rendőri hivatalban, hogy *Vig* Z. uzi nevű cselédje 35 ft készpénzt és több értékes ruhadarabot el-lopott és azzal megszökött. Tegnapelőtt sikerült a jó madarat Ujhelyben elcsipni és illetékes biró-ságnak átadni.

(Zsebtolvaj.) *Kának* János szabadkeresetre Ujhelybe rándult csabai ismert zsebmetszőt épp akkor érték rajta a pénteki hetivásárban, mikor egy szegény asszony 5 ft-ot akarta elszanszírozni. Bekísérték a városházára s onnan a bírósághoz.

(A „Zemlén“ fekete táblája.) Hétfőn este két dorogi magyar, amint Ujhely nevezetességét, ezek között a *Rákóczi*-útcát szemlélve sétálgattak, a köhid mellett, hol, mint rendszerint, akkor is korom-sötétség uralkodott, a pallózatról lelépve a Rongyvába zuhant. Nyöszörgésükre a színház-ból jövők lettek figyelmesek és szabadították ki őket, szegényeket, a kelepceből. Követelnek e fájdalom-díjat nem tudjuk, de ennek az „esemény“ nek az alkalmából mi hármat kérünk a város főbírájától: 1. Korlátot oda, ho! a gyalogjáró hely végződik és a nyaktörő mélység kezdődik, — 2. Állandó lámpa-világítást a vámház előtt, — 3. legalább is egy lámpát a köhid közepére* (Beküldetett.)

(Beszámoló.) *Balogh* Géza, a nagymihályi választókerület országgyűlési képviselője, tekin-tettel arra, hogy a *krajnai* választók igen messze esnek Nagymihálytól, f. hó 24-én d. e. *Sztaksin*-ban képviselői beszámolót tartott. A beszámó-lásra a krajnai intelligencia teljes számban je-lent meg. Nagyszerű beszédét, melynek mottója a *Balogh* Gézát oly tiszteltreméltóan jellemző béke és szeretet volt, örömmel s nagy helyeslé-sel hallgatta s végül lelkesen megéljenezte, ötöt továbbra is támogatni szivesen megígérte. — A be-számoló után barátságos ebéd volt melyen a je-lenltek, köztük a szinnai földesuraság *Lippe* Eberhard gróf, mindnyájan résztvettek. Este felé avval vettünk búcsút szeretve tisztelt képvis-lőnkől hogy: »Éljen *Balogh Géza!*« r. l.

(Fáklyás zene.) Varannórol írja tudósítónk: A szeretet és hála nemes erőnye szép alakban és igen alkalomilag nyilvánult Varannó polgársága részéről, midőn burgó főbíráját, *Peresalenyi* Istvánt, boldog nászutjáról hazaterőben, a város kapujánál fáklyás-zenével fogadta s szívből üdvözölte. A pol-gárság nevében *Kerekes* Antal, városi bíró, kereset-len szavakban tolmácsolta mindnyájunk érzelmét s jó kívánatait a város majdnem összes lakossága jelenlétében, mire a közszeretető főbíró a megle-petés és mély meghatottság hangján válaszolt, mondván, hogy a nem várt megtiszteltetés mily jóleső érzelmekkel fogadja, köszöni, kívánván a polgárságnak oly boldogságot, mint amilyennek ő részesevé lett ez alkalommal, — mire harsogó éljen lett a válasz, s a főbíró úr a zene és a meg-megújuló éljenzés hangjainál hajatott lakására. A zavartalan és állandó boldogság legyen a szeretett főbíró hí kísérője házasságában mindvégig. r. l.

(Tea-est.) *Kir.-Helmecs* és vidékének ifjú-sága, írja tudósítónk, e hó 21-en családias jellegű tea-estét rendezett *Kir.-Helmeczen* a róm. kat. iskola helyiségében, az ottani tűzoltó-egyesület javára. A multság nem a közönség nagy száma, hanem a páratlan jókedv és fesztelenség által túnt ki s csak a pirkadó hajnal szabott határt a pom-pás alkalomnak, melyről minden résztvevő a leg-kellemesebb emlékekkel távozott. A négyeseket 14 pár táncolta. A jelen volt hölgyek névsora: *Demeckzy* Anna (Lelesz), *Frieder* Klára, *Klár* Ma-tild (N.-Géres), *Plavens.* *Margit* és *Gizella*, *Szépfi* *Gizella*, *Schuster* Amália, *Varga* Margit, *Wojnarovics* Ida (Borsi); *Aczél* Izorné, *Adler* Vilmosné, *Alter* Sándorné, öz. *Bányay* Albertné, *Frieder* *Zsigmondné* dr.-né, *Plavenszky* Imréné, *Sohajda* Jánosné, *Schuster* Györgyné, öz. *Wojnarovics* Jánosné. (A multság anyagi eredményéről szóló tudósítást lapunk más helyén találják t. olvasóink. *Szerk.*)

(A naptár, mint a magyarosodás terjesztője.) A varannai közs. iskola harmadik és negyedik osztályaiban, írja tudósítónk, *Antalóczy* Antal kir. já-rásbíró 6 db. naptárt osztatott ki a *Zemlén* nap-tár-ából idegen ajku szülők gyermekei között. Mindenesetre igen életrevaló eszme a magyarosodás terjesztésére, s ha a *Zemlén* naptár-a inkább a nép számára, mint a közigazgatás érde-keire való tekintettel volna szerkesztve s a köz-mivelődési egyesület által egypár ezer darabban szétosztatva a felvidéken, sokat érne.**)

(Meghívó.) A sárospataki jogakadémia pol-gárai 1891. dec. hó 12-en, saját alaptörvényüknek gyarapítására, S.-Patakon a városháza termeiben zár-körü tancsét rendeznek, mely alkalomrn mind-azokat, kik a meghívóra igényt tartanak, de vélet-nül olyat nem kaptak volna, ezennel és tisztelettel meghívja a — rendező-bizottság. Belépő díj: Sze-mélyjegy 1 ft. Családjegy 2 ft 50 kr. Felülfizetése köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 8 órakor.

(Temetés.) *Rittinger* Zsigmond, legényei kör-jegyzőt, kinek mult számunkban megírt nekrológ-

* A lámpának felállítását a hid tulajdonosának *Wallis* grófné ömeltőságának jószág- és jogigazgatója, *Bydeskuthy* Sándor, közbenjárásunkra, udvariasan megígérte. *Szerk.*

** Az itt felvetett eszme, népszerűen szerkesztett olcsó naptárt adni a magyarosodás eszközüül népünk kezébe, — min-den esetre nagyon életrevaló idea. Megérdemli, hogy az intéző körök ügyet vessenek rá. *Szerk.*

ját avval egészítjük ki, hogy iszonyatos fájdalommal járt betegségében, egy őrizetlenül maradt pillanatot felhasználva, revolver-lövéllel vetett véget életének. — maegyhete temették el általános részvétellel. A kartársak nevében *Pataky Miklós*, újhelyi jegyző, mint a községi s körjegyzők egyesületének elnöke, mondott mélyen megindító búcsúztatót a temetőben.

(Léprekerült tolvajbánya) Kesznyétenből írják: Községünkben már évek óta mesterkedik egy tolvajbánya, mely az országos vásárokon működő 10—12 tag segítségével szerzett portékáját a község lakosainál értékesítette. A csendőr-őrsparancsnokság e napokban jutott a jómadarak nyomába s őket egytől-egyig hurokra kerítette. Házmozgást is tartott a csendőrség, mikor is egy szekérre való lopott áru került napfényre, melynek hozzávetőleges értéke 600 ft. Az enyveskezű gaz náció most a szerencsi kir. járásbíróság börtönében várja méltó büntetését. Turpisságuk kiderítésében a főérdem *Dajka* csendőr altiszté.

(Uj patika) A t. luczi gyógyszerár f. hó 26-án hivatalosan megvizsgáltatván, a közforgalomnak átadott.

(Honosítás) *Weber* József, orosz lakos, a kir. belügyministertől érkezett leirat szerint, a magyarállam polgárai közé felvétetett.

(Névváltoztatás.) A belügyminister *Kresz-császki* János czei lakosnak megengedte, hogy vezetéknevét *Sárosi*-ra átváltoztassa.

(A filokszera-ügy) jelen állásáról *Horváth Géza* dr., az országos kísérleti állomás főnöke, a *Természettudományi Közöny* legújabb számában okos tanácsot ad a szőlőgazdáknak. Azt mondja kövessék a franciák példáját, kik már is bőven termő szőlőket művelnek. Örvendetes nálunk is a homoki szőlőművelési terjedése, de a régi szőlők ujjáalkotását még csak itt-ott kísérlettek meg. Pedig ez a legsürgősebb és legfontosabb feladat. Ugyanez az álláspontja vármegyénk állandó közgazdasági bizottságának is, mely már emlékiratát felterjesztette a földművelésügyi miniszterhez.

(Nedves alapfalak kiszáritása) Gyakran meg-
esik, hogy az alapfalak nedvesek s ez a nedvesség nemcsak az emberek vagy egészségére hat károsan, hanem az épületet is tetemesen megrongálja. Ezen komoly bajnak könnyen elejét vehetjük, ha az épület hosszában darabonként egy 50 cm. széles, az alapzatig lemenő árkot ásunk, s az árkot 30 c. méteres rétegekben vastag kőszénhamuval és elporolt mészszel töltjük meg. Ezen anyagok az alapzatban levő nedvességet teljesen magukba szívják, úgy, hogy az alapfalazat lassankint egészen száraz lesz. A mész- és szénpor keverék által egy vízátthatatlan réteg támad a föld és alapfal között. Könnyen keresztülvihető ez eljárás, főleg ott, hol gyárak vagy vasut közelébe folytán a kőszénhamu nagy mennyiségben rendelkezésre áll.

(A városi üvegházban) virágok télire jutányos áron elfogadtatnak. Értekezhetni a város kertésznél.

(Gyermekeink számára a legjobbat!) Ki nem akar törékeny játékszereket vásárolni, ki gyermekeinek játéka felett örülni akar, szóval, ki kedvesei számára a legjobbat akarja, annak a Richter F. Ad. és társa bécsi cég képes árjegyzékének áttekintését ajánljuk. Különösen minden anyának kellene ezen árjegyzéket figyelemmel átvizsni a karácsonyi ajándék bevásárlása előtt, annyival inkább, mert ezen könyvecske ingyen és bérmentesen megküldetik.

A Zemplén 1892. évi naptára a megrendelőknek kiadóhivatalunkból már teljesen szét lett küldve. Kik naptárunkból egy vagy két példányt rendelnek vagy rendelni szándékoznak, legcélszerűbb ha egy példányért **45-**, két példányért **90** krt postautalványon küldenek be, mert így keresztkötés alatt küldhető meg, míg ellenben utánvételi küldésnél 1 naptár 70—80 krtban kerül.

Egyesületi és társas élet.

Nyilvános nyugtázás.

XIII. kimutatás.

A főgimnázium építkezési költségeinek fedezésére a múlt héten következő befizetések eszközöltettek: *Zlinszky* József 60 ft, *Jenik* Béla 5 ft, *Pernál* Jakab 10 ft, *Behyna* testvérek 34 ft. Összesen 149 ft. I—XIII. kimutatás főösszege: **5064 ft.***

A kegyes adományozók fogadják hálás köszönetünket.

S. A.-Ujhely város előjárósága nevében 1891. évi november hó 27-én.

Pataky Miklós,
v. jegyző.

Ujfalussy Endre,
főbíró.

* Helyreigazításul közöljük, hogy lapunk multi számában ezen szerkesztői megjegyzés: »A jó példa szolgáljon buzdításul azoknak, kik a közművelődés oltára iránt eddigelé merev magatartást tanúsítottak.« *Wihs* Keresztély Tamásnak, a főgimnázium építkezési költségeinek fedezésére *aldírási kötelezettség nélkül* lefizetett adományára vonatkozott. *Szerk.*

Nyilvános számadás és köszönetnyilvánítás.

A Kir.-Helmeczen ez évi novemberhó 21-én a kir. helmeczi tüzoltó egyesület javára rendezett tea-estén a belépő jegyekből s a felülfizetésekbe befolyt 51 ft 40 kr. A kiadás volt 44 ft 50 kr. Maradt tehát tiszta jövedelem 6 ft 90 kr., mely a kir.-helmeczi tüzoltó-egyesület parancsnokságának átszolgáltatót. — A mulatság alkalmával *felülfizettek*: *Schreiber* Izidor 4 ftot, *Adler* Vilmos 1 ftot és *Dombay* Kálmán 1 ftot. Fogadják a felülfizetők a jótékony cél érdekében a rendezőség köszönetét.

Kir.-Helmecz, 1891. nov. 26.
a rendezőség nevében:

Dóbbé István, pénztáros.

CSARNOK.

A zsu-zsu.

Vége volt a huszártisztek löversenyének. A hevenyében összetakolt versenybírói páholy előtt a kis gróf mélyen meghajolva szalutált az ezredesének, s átvette tőle a szép asszonyok díját. — azt az aranyrojtos, karminsziű plüss-aszalterítőt, melyet a környék tizenkét legszebb asszonya himzett keresztül-kasul tarka selyemszállal.

A nézőtér fakorlájta mellett egy csoportban verődött össze az induló közönség, hogy még néhány megjegyzést tegyen a verseny fölött. A világos, könnyű nyári ruhák közül kicsillogott a tisztek aranyzsúros atillája, s csak itt-ott szürkékelt meg egy-egy angolos »sacco«, az elmaradhatatlan vörös rózsával a gomblyukban. A kis gróf, vállára vetve az aszalterítőt, a beszélgetők közé lépett.

Tizen is nyultak egyszerre felé, hogy kezet szorítsanak a szép asszonyok becézett kegyencével, aki mai mesteri lovaglásával is kiérdemelte a reáhalmozott jóindulatot.

— Felségesen lovagolt ma *Oláh*.

— Az az ugrás az utolsó korlátnál, nagyszerű volt!

A hadnagy mosolyogva fogott kezet a fiukkal, s egy könnyű, odavetett kézcsókkal hálálta meg a hölgyek dicséretét. Majd megállott a szép *Bognár* Leona előtt s kérdé:

— És maga, Leona?

A leány megrázta a felé nyújtott kezet, arcát a hadnagy felé fordítva, mondá:

— Nekem is tetszett, — nagyon!

Oláh megcsókolta a szép leány kezét belül, ott, ahol a keztyügombor végén a kis kerek nyíláson kipiroslott a rózsaszín tenyér és sarkantyúit szépen összeütve csak annyit mondott:

— Ez a nagy díj nekem!

Megindult a tömeg. Csoportonként mentek a versenyterén kívül a hosszú vonalban feketéllő kocsisor felé. *Bognárné*, ez az előkelő, minden ízében nagyuri asszony, a tisztek között, *Leona* pedig hátrább, a kis gróffal, haladtak a kocsi felé. A kifeszített vörös napernyő halavány pirt vetett a mosolygó, üde kis arcra, s az izlésesen összeállított barackszín ruhára.

Mikor már fentültek a hintónak olivzöld bőrpírjain, a búcsúzás után *Bognárné* még egyszer odafordult a glédához:

— Holnap azután nálunk, *Bognárvölgyön*. A viszontlátásig!

A tisztek még egyszer meghajoltak a hölgyek előtt, s egy pillanat múlva már a szürke országút magasra kavarodó porfellege takarta el szemük elől a tovarobogó fogatot.

Este ott ültek a *bognárvölgyi* park mester-ségesen épült, alagutszerű bolthajtása alatt. Mellettük az alig egy arasznyi széles csermely szaladt el, megtörve, locsogva a kiálló köveken.

Olyan virágillatos, csillagfényes, csendes őszi este volt ez, melybe behallatszott a kis falu harangbugása, a messze nádas béka brekegése, s az elsárgult, részben felszántott tarlók metsző tücsök csirpelése.

A virággyak között, a lámpiónokkal bevilágított üveggölgökon egy egy járó-kelőnek az arnyéka suhant keresztül. A veres falú, tornyos kastély színes üvegtáblákkal borított verandáján, üveggolyós kerti lámpák mellett, egy hangos kompániának a megcsontosodott kártyás *Szaday* báró adta a bankot. Ezeknek lármája, s az apró csoportokban beszélgetők zaja, elnyomott, tompa morajként hatott el a faragott homokból-bolthajtás alá.

Leona egy alacsony kerti széken ült; *Oláh* pedig a szék támláján nyugtatva karját, fölé hajolva beszélt neki.

Valami közönséges dologról beszéltek. Hogy a kis *Szaday* ért a múlt héten fizetett ki az öregje, — a jó ég tudja hányadszor?! — három-ezer forintot, s most már eladóvá tette a *Rollát*, a szép almásszürkét, mert igen sokba kerül neki a másik, a *Mimi*.

A leány egykedvűen fel fel húzta vállait, mint a kit nem érdekel a dojong.

— At is helyezték volna már, folytatta a hadnagy, de egy hónap múlva úgy is megy az

egész ezred, valahová a »Nyírségbe.« Én talán még onnan is tovább. Athelyeztettem magam a dragonyosokhoz, s megyek föl a csehek világába.

— Miért? fordul felé *Leona*.

— Még maga kérde? Hiszen magának kel-
lene azt a legjobban tudni.

De, ha hallani akarja, elmondhatom újra, ezredszer, hogy...

Csak ne mondja! vágott szavába a leány. Én nem is értem, hogy lehet valaki olyan unalmas, mint maga?

A hadnagy ellökte a kis, kerek tüzfényvel égő cigarettát, s az egy nagy félkört írva le, hangos sistergással aludt ki a szaladó csermelyben. Fél, hogy az izzó kis tüzgolyó ide irányítja a figyelmet, s akkor vége e kinos, de azért oly édes egyedüllétnek.

Elnézte egy darabig a leányt, a mint a cserfalevelekből készült láncot forgatta nyakában; azt a láncot, melyet még délután, uszonna alatt, fontak együtt a kis erdőn. Szeretett volna valamit mondani neki; de tudta, hogy ismét csak félboszakítja.

Ma délután, mikor a kis erdőből jövet, a keskeny szalagként kigyózó hegyúton, a szűros gallyú kőénybokrokat kerülgetve, előtte haladt ez az aranyvörös hajú, feketeszemű szép gyermek, világos almazöld ruhájában: betelt nézésével, s egy szót nem tudott mondani neki. *Oláh* odaült mellé egy lefűrészelt, tövében hagyott, bársonyos zöld mohhal belepített fatörzsre. Előttük feküdt *Káro* a hatalmas bernáthegyi kutya. A hadnagy odafektette térdére az állat fejét, s végig simitgatta.

— Látja, még ezt az állatot is irigylem, mert mindig maga mellett lehet, mondá szomorúan.

— Eh menjen! fakadt ki *Leona* haraggal. Beszéljen már egyszer valami okosat is. Mondja meg inkább, miért nem udvarol már annak a szép doktornénak, akit a télen annyiszor meg-táncoltatott?

— Mióta nem udvarlok neki?

— A mióta ide jár.

— Nos, akkor megvan a felelet reá.

A leány vállat vont. Hallja, ha még egyszer belekezd az érzélgésbe, itt hagyom.

— Óhajtja talán, hogy megelőzzem ebben? kérdé a gróf felemelkedve a fatörzsről.

— Csak üljön vissza! hangzott a parancs. De nincs szükségem sablon-igazságokra, mert olyakat hallhatok mások mellett is.

Ha annak gondolja, legyen úgy!

A hadnagy előtt rejtély volt ez a leány. Szívesen foglalkozott vele; ha a szolgálat távol tartotta, a többtől tudakozódott utána; ha viszesve a régibe, a szép asszonyok körül legyekedett, haragudott érte; s mégis, valahányszor elakarta mondani neki féltve őrzött titkát: ez a pajkos gyermek mindig elfutott előle. Olykor, mintha várta volna, hogy szólna mir valamit s ha a hadnagy belekezdett, hangos kacagással menekült.

Vacsorára csengettek. A veranda széles, vörös márvány kőlépcsőit ellepték az ebédlőbe menők, meg-megállva a lépcsőfokok szélén nyugvó faragott oroszánok mellett; a kártya asztal mellől felállottak a tisztek, várva, míg kinyitják az ebédlőnek a verandára nyíló, fényezett diófa szárnyajtáját.

— A karját, mondá *Leona* a grófnak, fel-
ugorva a székről. *Káro* megrázva dús fekete bundáját, rövid léptekkel szaladt előttük, az alag-
útból az utra kivezető fehér nyírfa korlátok között.

Az elipszis alakú, nagy virággyak előtt, melynek közepén a magasra felcsapó szökőkút víz-cseppjei omlottak vissza hangos csobogással a széles kőmederbe, egy rózsaszínű lámpión alatt, egyszer csak megállott a leány.

— Hát tudja mit? nézett az *Oláh* szemé közé. Van kedve a sorsra bizni magát?

— Hogy-hogy?

— No nézze, itt van két zsu-zsu, mondta *Leona*, lekapsolva a karján függő, vékony arany karikáról két kis ezüst pénzt. Maga már oly sokszor sürgetett engem egy szóért, s én mindig kitértem előle. A két zsu-zsu egyikére van bevésve az a szó, a mit maga hallani szeretne. Ha láttatlanba azt választja, úgy... nem bánom! De azt válaszolja?

A hadnagy meglepetve nézett reá. De gondolja meg, kérte, a pusztá véletlenül bizni valakinek, talán magának is, a boldogságát. Ezt nem akarhatja komolyan!

— Igen, vagy nem? S ezzel kor a széles, el-
kényeztetett gyermek mosolyogva dugta hátra két kezét, s mohó vágygyal leste a gróf határozatát.

Oláh mozdulatlanul állott előtte, kimondhatatlanul félt tenni valamit; mert a mit ez a szeszélyes fejecske feltett magában, attól el nem állt.

Már felemelte karját, hogy a jobb kéz felé nyuljon, mikor ismét visszahúzta azt, s még egy pillanatilag gondolkodott. Határtalan könnyelműségnek tünt fel előtte ez a veszedelmesnek ígérkező játék, s nem tudta elszánni magát, hogy végét vesse már egyszer ennek a dolognak.
Felsőhajtott.

— Szívétől kell jönni boldogságonak! monda azután, megfogva a leány balkezét. Az odaadta neki a zsu-zsut.

A gróf a lampion felé fordítva azt, lázas, kutató szemekkel kereste rajta a felírást, s felhangon, sebesen olvasta le: *sich liebe dich!*

Lcona lángbaborult arccal, a grófra hajolva, átkarolta annak nyakát, s egy hosszantartó, égő csók után átadta a másik zsu-zsut, ezt súgta fülebe: Nesze, itt a másik is!

Egy szó volt ezen is: *Szerettek!*

Metzner Antal.

HUMOR.

Valjon?

Mértékletességi egyesületben nagy tüzzel szónokolt az orvos,

— Hölgyeim és uraim! — Kérem, valjon mi visz több embert a sirba, mint a pálinka?

Egy uram-bátyám közbe szól:

— Az orvosok recipéi.

Kényes kérdés.

Párisban e napokban egy fej nélkül való holttestet találtak. Az előhívott rendőr a holttest láttára mély gondolatokba merülve kérde önmagától:

— Gyilkosság, vagy öngyilkosság esete forog-e itt fön?

HIVATALOS RÉSZ.

1216/2269. kb. Zemplénvármegye közig. bizottságától.

Olvastatott a nmságú kereskedelemügyi minisztérium f. évi 69.843. számú, az 1886. évi 22.790. sz. a. kelt kormányrendelettel hatósági felügyelet alatt nem állóknak kijelentett 100 liter irtartalmat meg nem haladó kazánoknak biztonsági szeleppel és manometerrel való ellátása tárgyában kelt körrendelete.

A körrendelet a »Zemplén« hivatalos közlönyben közzététetni rendeltetett.

Kelt Zemplén-vármegye közig. bizottságának S.-A. Ujhelyben, 1891. november hó 12-én tartott üléséből.

Matolai Etele, alispán.
mint a közig. biz. h. elnöke.

Másolat.

Kereskedelemügyi m. k. minister. 69843/III. szám. — Valamennyi vármegye és önálló törvényhatósági joggal felruházott város közigazgatási bizottságának. — Valamennyi m. kir. államépítészeti hivatalnak és kirendeltségnek. — A budapesti m. kir. államrendőrség főkapitányi hivatalának. — A m. kir. belügyminister, valamint a földm. ipar, és keresked. m. k. minister úrral egyetértőleg, hivatalbeli elődöm által 1886. évben 22790. közl. min. sz. alatt kiadott kazánügyi kormányrendelet 1. §-a értelmében azon kazánok, melyek legfeljebb 100 liter irtartalommal bírnak, s melyek használati nyomása 10 légkört túl nem halad, nem tartoznak hatósági felügyelet és ellenőrzés alá! — Miután ily kisebb gőzfejlesztők — az iparfelügyelőség jelentése szerint — többiben baleseteket okoztak, szükségesnek találtam, egyetértőleg a nagyméltóságú belügyminister úrral, a közbiztonság érdekében ezuttal elrendelni, hogy a legfeljebb 100 Lit. irtartalommal bíró s egy légkörnél nagyobb, de 10 atmosph. meg nem haladó feszélyvel működő gőzkazánok vagy légmentesen elzárt főzőkatlanok s általában kisebbmértű gőzfejlesztők csak úgy legyenek üzembe vehetőek, ha azok egy a használati nyomásra szerkesztett biztonsági szeleppel és egy manometerrel felszerelvék. — Ilyenmő kazánoknak a kazánügyi kormányrendelet 8. §-ában egyéb kazánokra nézve előírt víznyomási próbája ezertul is elmaradhat; szükséges azonban, hogy az illető gőzfejlesztő készülék első üzembe vétele előtt szemle útján hivatalból megállapítsák, valjon a jelzett biztonsági felszerelvényekkel van-e látva a kazán vagy sem. — Jelen rendelet azonnal lép érvénybe — Budapesten, 1891. október 31-én. — Baross.

19599 20550 sz. Zemplén-vármegye alispánjától.

A 10 Járásí főszolgabírónak.

Körövény.

I.
A göröginye körjegyző irodájából 110898. és 110899. vármegyei számmal ellátott marha járlatok ismeretlen módon elveszvé, ezen járlatok érvényteleneknek nyilvánítottak,

II.
Tudatom a tek. főszolgabíró úrral, hogy f. hó 7-én, Peregi János b.-kislaludi lakos, mint szállásadónál egy teljesen ismeretlen nevű 22—23 évesnek látszó férfi egyén a megejtett orvos rendőri vizsgálat szerint epileptikus betegségben hirtelen elhalt, a nélkül, hogy kiléte megállapítható lett volna. Személyleírása: arca: kerek, szemei: kékék, haja: veres, orra, szája: rendes, ruházata: egy ócska pásztor szűr, egy kék alsó ing, ócska mellény, gatyá, csizma, s volt nálla egy ócska

börtarisnya és két kolomp. A hullá r. kat. szer- tartás szerint B.-Kisfaludon f. hó 9-én eltemettetett. S.-a. Ujhely, 1891. nov. 17.

Matolai Etele, alispán.

176/13053. kgy. sz. Zemplénvármegye alispánjától.

A nmságú m. kir. Belügyminister 51581/91. számú intézkedéssel jóváhagyott ebtartási szabály- rendelet a törvényhatósági közgyűlés fentirt hatá- rozatával jövő évi január hó 1-től életbe léptetni rendeltetvén, minélfogva a vármegye hivatalos lapjában egész terjedelmében közzé tétetik és a járások főszolgabírói és községek előljárásságai a szabályzatban foglalt rendelkezések szigorú betar- tására utasítottak.

S.-a.-Ujhely, 1891. nov. 21.

Matolai Etele, alispán.

Az 1888. évi VII. törv. c. 72. §-a alapján alkotott törvényhatósági

Ebtartási Szabályrendelet.

I. Az ebadó megállapítása.

1. §. Az összeírást megelőző évben világra jött és ennél idősebb minden kutya az alábbi ki- vételekkel ebadó (dij) alá esik. Ezen ebadó (dij) egy-egy évre következőkben állapítatik meg.

1. Kedvtelésből tartott ugynevezett luxus kutyáért . . . . . 3 forint.

2. Vadász kutyáért (vizsla- agár . . . . . 1 forint.

3. Házórzó vagy mészáros kutyáért . . . . . 1 forint.

Adó nem fizetettik:

a) A község (város) területén minden nyáj után egy pásztor kutyáért.

b) A község külterületén általában, valamint a belterületen, de a község utcáitól félreeső, kü- lön álló helyen lévő minden udvarhoz egy-egy házórzó kutyáért.

Az egyenél nagyobb számban tartott az a) és b) pontok szerint adómentesnek minősített kutyák után is azonban, a luxus kutyákra megállapított adó fizetendő.

II. Az ebadó kivétele, beszéde, kezelése.

2. §. Az ebadó kivételének alapját az össze- írás képezi.

Az összeírás évenként július hónapban kis községekben az előljárásság (körjegyző) nagy köz- ségekben az előljárásság kiküldöttje által történik.

Mi végből köteles mindenki az előre közhírré teendő 8 napi határidőben a birtokában lévő ebeket azok számának, minőségének (l. i. §-t.) megjelölése mellett bejelenteni és a bejelentést lakásának pontos jelzése mellett sajátkezűleg alá- írni; az ide vonatkozó úrlappal az érdekelték hi- vatalból láttatnak el, írni nem tudók a bejelentést előszóval is megtehetik, mely esetben az úrlapot az ebtulajdonos bementése szerint a községi jegyző (kiküldött) köteles betölteni.

Aki évközben jut kutyának birtokába, tar- tozik 3 nap alatt az előző bekezdésben érintett bejelentést megtenni.

Aki az összeírás után egy fél éven belül szerez kutyát az egész, aki fél év letelte után jut kutyának birtokába, az évi díj felét tartozik fizetni, kivéven azon esetet, ha a kutyáért az előbbi tu- lajdonos ezen időre az adót már kifizette, s az új tulajdonos azt igazolja.

Akinek adó alá felvett kutyája évközben el- vész, más kutyát adófizetés nélkül tarthat, hason- lólag az, aki oly kutyát szerez vagy bir, mely után az adó az ország bármely községében már lefizettetett újabb tartózkodási helyén ebadóval meg nem róható; ezen körülmény az alább érin- tett összeírás »Jegyzet« rovatában felemlítendő A bejelentési úrlap mintája ./. alatt mellé- keltetik.

3. §. Az úrlapok beérkezéssel az előljárásság, nagy községekben a hatósági kiküldött az egyes bejelentések tartalmát az összeírási kimutatásba egyenkint bevezeti az illető rovatban (lásd ./. a. mintát) a kivetendő díj összegét is javaslatba hozza.

Az összeírás előre közzé teendő 3 napon át a község házánál közzemlére teendő, mely idő alatt beérkező netáni felszólalásokhoz képest az összeírás helyesbítendő. lezárando, aláírandó és 8 nap alatt a bejelentési lapok visszatartása mellett a járási főszolgabíró útján a törvényhatósághoz 3 példányban felterjesztendő.

Az összeírás után szerzett és a tulajdonos által a 4. § értelmében 3 nap alatt bejelentett kutyára vonatkozólag az előljárásság az összeírást esetről esetre pótlólag készíti el és terjeszti fel a fentebbi módon a központhoz.

Ha valamely ebtulajdonos ellen alapos gyanu merül fel aziránt, hogy adó alá be nem mondott kutyát rejteget, joga van az előljárásságnak a dolog mibenlétének megállapítása végett helyszíni szem- lét tartani.

A vármegyei főszámvevő az összeírást átvizs- gálván, a kivétel helyességét az alispán megál- lapítja és az összeírást egy példányban visszatart- ván 2 példányban a járási főszolgabíróhoz vissza küldi, ki azokat az összeírás egyik példányá- nak megtartása mellett a községi előljárásság- nak kézbesíti.

Az előljárásság a kivetett adót augusztus hó 31-ig az utólagos összeírás alapján a megállapított adót pedig a megállapítástól számított 30 nap alatt beszédi. Az ebadó beszéde, behajtása és ellenőrzésére nézve az 1883 évi 371,69 számú pénzkezelési szabályzat irányadó.

Az ebadó befizetéséről a ./. szerinti elis- mervény állítottó ki; s szabályrendelet végrehaj- tása után első ízben kiadott elismervények a sza- bályrendelet azon szakaszainak, melyek az ebek tartása, valamint a kihágások és azok megbüntetése körüli eljárásra vonatkoznak, lenyomatával látan- dók el.

III. Ebtartási szabályok.

4. §. Minden ebtulajdonos a pléhből készült az összeírás folyó számát és évét feltüntető bár- cával látandók el, ki azt az ebek nyakszíjára, vagy kötőjére illeszteni köteles. A vadász kutyák- ról a vadászaton való használat alkalmával a bár- cak levehetőek, de kérelemre felmutatandók.

A szükséges bécákat, melyek alakját az alis- pán állapítja meg és mely évről-évre változtatandó, az alispán az előző § ban érintett kivétellel együtt küldi ki, az előljárásság pedig a régiéket az uk- nak kiszolgáltatása mellett 48 óra alatt beszédni és a központhoz felterjeszteni köteles.

Aki időközben szerez kutyát, vagy akinek kutyájáról a bárca elveszett, addig míg a bárca ki nem küldetik, a bejelentésről elismervényt kap és erről egyuttal a felügyelő közegek és a gyp- mester értesítendő.

Akinek kutyájáról a bárca elveszett a bárca érvénytelenítése mellett újat kap, de a bárca költségét megtéríteni tartozik.

Vadász kutya csak azon esetben nyerhet ebtartási bécát, ha a tulajdonos vadász jeggyel van ellátva, melynek számára az összeírás »Jegy- zet« rovatában hivatkozás teendő. Vadász jeggyel nem bírók vadász ebei a fényűzési kutyákkal azonos adóztatás alá esnek.

Ha valamely kutya bárca nélkül nyilvános helyen találtatik, a 20. 21. §§-ban körülírt eljárás- nak van helye.

5. §. Minden ebtulajdonos kutyáját kellően etetni, itatni, azt ápolni és reá felügyelni köteles.

6. §. Nagy községekben mészáros, dogge és hasonló nagyobbfajú kutyák a tulajdonos által szájkosárral látandók el, valamint általában a hara- pös természetű kutyák.

Nagy községekben a hatóság a szájkosár- kényszert mindennemű kutyára nézve elrendelheti, mely esetben az utcán és nyilvános helyeken a kutyák csakis szájkosárral ellátva járhatnak Ezen tilalom nem vonatkozik a porázon vezetett kutyákra.

A harapós természetű közveszélyes kutyák, a menyinyiben szájkosárral nem láttatnak el, kiir- tandók.

Nagy községekben a gypmester a rendőr- kapitány (előljárásság) felhívására időnként az ut- cákon és tereken váratlanul porryázást (razziát) tart, mely alkalommal a bécával illetőleg a fen- tebbi értelemben szájkosárral el nem látott és a gazdátlan kutyák össze fogdosandók. Az ebtulaj- donos a 20. 21 és 22. §§ okban foglaltakhoz képest megbüntettetvén, 8 napi megfigyelés után kutyái visszaadandók, addig ha csak azokat önmaga kiirtani nem kívánja, költségén élelmezettnek. A gazdátlan ebek feltétlenül kiirtandók.

Az ebtulajdonos felelős a kutyája által oko- zott károkkért, ha mindazáltal a kutya ingerlés következtében okoz kárt, azért az ingerlő felelős.

8. §. A kutyák kinezása tilos.

9. §. A pásztor-kutyák az örvről féllábszárig lelőgő lánccon függő kolonccal látandók el.

10. §. Minden a mezőn talált magában járó és kolonccal el nem látott kutya kőbornak tekin- tendő és kiirtandó; a mezőn talált kőbor vadász- kutyára nézve az 1883. XX. t. c. 17. §-a alkal- mazandó.

(Vége köv.)

166/13563. sz. Zemplén-vármegye alispánjától.

Ezen jóváhagyott szabályrendelet a vármegye hivatalos közlönyében közzététel, a járások főszolgabírói és az illető községekkel tudomás és alkalmazkodás céljából közöltetik.

S.-A. Ujhely, 1891. nov. 19.

Matolai Etele, alispán.

81/8928. sz.

Szabályrendelet a hús-vágásról.

1. §. Szarvasmarha minden esetben, juh, kecske és sertés pedig amennyiben közfogyasz- tásra van szánya, illetve iparszerűleg vágatik, csakis hatósági állatorvos, illetve ennek hiányában a vágatási biztos jelenlétében vágható vagy szúr- ható le.

Oly helyeken, ahol közbégóhid létezik, szarvasmarha (tehát borju is) a sertések pedig azon esetben, ha a közbégóhid sertésekhez meg- kívántató berendezéssel van ellátva, csakis a köz- végóhidon szúrható le.

2. §. Közbégóhidak felállítását, közbégóhidak, valamint magán vágóhidak tisztántartását és ellen- őrzé ét, továbbá a marhalevelek kezelését, a vá-

— Szívétől kell jönni boldogságonnak! mondta azután, megfogva a leány balkezét. Az odaadta neki a zsu-zsut.

A gróf a lampion felé fordítva azt, lázas, kutató szemekkel kereste rajta a felírást, s felhangon, sebesen olvasta le: *sich liebe dich!*
Lona lángbaborult arccal, a grófra hajolva, átkarolta annak nyakát, s egy hosszantartó, égő csók után atadva a másik zsu-zsut, ezt súgta fülébe: Nesze, itt a másik is!

Egy szó volt ezen is: *Szeretlek!*

Metzner Antal.

HUMOR.

Valjon?

Mértékletességi egyesületben nagy tüzzel szónokolt az orvos,

— Hölgyeim és uraim! — Kérem, valjon mi visz több embert a sirba, mint a pálinka?

Egy uram-bátyám közbe szól:

— Az orvosok recipéi.

Kényes kérdés.

Párisban e napokban egy fej nélkül való holttestet találtak. Az előhívott rendőr a holttest láttára mély gondolatokba merülve kérde önmagától:

— Gyilkosság, vagy öngyilkosság esete forog-e itt fönnt?

HIVATALOS RÉSZ.

1216/2269. kb. Zemplén-vidék közg. bizottságától.

Olvastatott a nmságú kereskedelemügyi minisztérium f. évi 69.843. számú, az 1886. évi 22.790. sz. a. kelt kormányrendelettel hatósági felügyelet alatt nem állóknak kijelentett 100 liter irtartalmat meg nem haladó kazánoknak biztonsági szeleppel és manometerrel való ellátása tárgyában kelt körrendelete.

A körrendelet a »Zemplén« hivatalos közlönyben közzététetni rendeltetett.

Kelt Zemplén-vidék közg. bizottságának S.-A. Ujhelyben, 1891. november hó 12-én tartott üléséből.

Matolai Etele, alispán.
mint a közg. biz. h. elnöke.

Másolat.

Kereskedelemügyi m. k. miniszter. 69843/III. szám. — Valamennyi vármegye és önálló törvényhatósági joggal felruházott város közigazgatási bizottságának. — Valamennyi m. kir. államépítészeti hivatalnak és kirendeltségnek. — A budapesti m. kir. államrendőrség főkapitányi hivatalának. — A m. kir. belügyminiszter, valamint a földm. ipar, és keresked. m. k. miniszter úrral egyetértőleg, hivatalbeli elődöm által 1886. évben 22790. közl. min. sz. alatt kiadott kazánügyi kormányrendelet 1. §-a értelmében azon kazánok, melyek legfeljebb 100 liter irtartalommal bírnak, s melyek használati nyomása 10 légkört túl nem halad, nem tartoznak hatósági felügyelet és ellenőrzés alá! — Miután ily kisebb gőzfejlesztők — az iparfelügyelőség jelentése szerint — többiben baleseteket okoztak, szükségesnek találtam, egyetértőleg a nagyméltóságú belügyminiszter úrral, a közbiztonság érdekében ezuttal elrendelni, hogy a legfeljebb 100 Lit. irtartalommal bíró s egy légkörnél nagyobb, de 10 atmosph. meg nem haladó feszélylyel működő gőzkazánok vagy légmentesen elzárt főzőkatlanok s általában kisebbmértű gőzfejlesztők csak úgy legyenek üzembe vehetők, ha azok egy a használati nyomásra szerkesztett biztonsági szeleppel és egy manometerrel felszerelvék. — Ilyenmő kazánoknak a kazánügyi kormányrendelet 8. §-ában egyéb kazánokra nézve előírt víznyomási próbája ezentul is elmaradhat; szükséges azonban, hogy az illető gőzfejlesztő készülék első üzembe vétele előtt szemle útján hivatalból megállapítás sék, valjon a jelzett biztonsági felszerelvényekkel van-e látva a kazán vagy sem. — Jelen rendelet azonnal lép érvénybe — Budapesten, 1891. október 31-én. — Baross.

19599 20550 sz. Zemplén-vidék alispánjától.

A 10 járási főszolgabíróknak.

Körövény.

I.

A göröginye körjegyző irodájából 110898. és 110809. vármegyei számmal ellátott marha járlatok ismeretlen módon elveszvé, ezen járlatok érvényteleneknek nyilvánítatnak,

II.

Tudatom a tek. főszolgabíró úrral, hogy f. hó 7-én, Peregi János b.-kisludai lakos, mint szállásadónál egy teljesen ismeretlen nevű 22—23 évesnek látszó férfi egyén a megejtett orvos rendőri vizsgálat szerint epileptikus betegségben hirtelen elhalt, a nélkül, hogy kiléte megállapítható lett volna. Személyeírása: arca: kerek, szemei: kékek, haja: veres, orra, szája: rendes, ruházata: egy ócska pástyor szür, egy kék alsó ing, ócska mellény, gatyá, csizma, s volt nálla egy ócska

börtarisnya és két kolomp. A hullá r. kat. szer- tartás szerint B.-Kisfaludon f. hó 9-én eltemettetett. S.-a. Ujhely, 1891. nov. 17.

Matolai Etele, alispán.

176/13053. kgy. sz. Zemplén-vidék alispánjától.

A nmságú m. kir. Belügyminiszter 51581/91. számú intézkedéssel jóváhagyott ebtartási szabály- rendelet a törvényhatósági közgyűlés fentirt hatá- rozatával jövő évi január hó 1-től életbe léptetni rendeltetvén, minélfogva a vármegye hivatalos lapjában egész terjedelmében közzé tétetik és a járáások főszolgabírái és községek előljáróságai a szabályzatban foglalt rendelkezések szigorú betar- tására utasítatnak.

S.-a.-Ujhely, 1891. nov. 21.

Matolai Etele, alispán.

Az 1888. évi VII. törv. c. 72. §-a alapján alkotott törvényhatósági

Ebtartási Szabályrendelet.

I. Az ebadó megállapítása.

1. §. Az összeírást megelőző évben világra jött és ennél idősebb minden kutya az alábbi ki- vételekkel ebadó (díj) alá esik. Ezen ebadó (díj) egy-egy évre következőkben állapítatik meg.

1. Kedvtelésből tartott ugynevezett

luxus kutyáért . . . . . 3 forint.

2. Vadász kutyáért (vizsla- agár

kopó . . . . . 1 forint.

3. Házórzó vagy mészáros kutyáért 1 forint.

Adó nem fizetettik:

a) A község (város) területén minden nyáj után egy pástyor kutyáért.

b) A község külterületén általában, valamint a belterületen, de a község utcáitól félreeső, kü- lön álló helyen lévő minden udvarhoz egy-egy házórzó kutyáért.

Az egynél nagyobb számban tartott az a) és b) pontok szerint adómentesnek minősített kutyák után is azonban, a luxus kutyákra megállapított adó fizetendő.

II. Az ebadó kivételése, beszéde, kezelése.

2. §. Az ebadó kivételése alapját az össze- írás képezi.

Az összeírás évenként július hónapban kis községekben az előljáróság (körjegyző) nagy köz- ségekben az előljáróság kiküldöttje által történik.

Mi végből köteles mindenki az előre közhírré teendő 8 napi határidőben a birtokában lévő ebeket azok számának, minőségének (l. i. §-t.) megjelölése mellett bejelenteni és a bejelentést lakásának pontos jelzése mellett sajátkezűleg alá- írni; az ide vonatkozó úrlappal az érdekeltek hi- vatalból láttatnak el, írni nem tudók a bejelentést előszóval is megtehetik, mely esetben az úrlapot az ebtulajdonos bementése szerint a községi jegyző (kiküldött) köteles betölteni.

Aki évközben jut kutyának birtokába, tar- tozik 3 nap alatt az előző bekezdésben érintett bejelentést megtenni.

Aki az összeírás után egy fél éven belül szerez kutyát az egész, aki fél év letelte után jut kutyának birtokába, az évi díj felét tartozik fizetni, kivéven azon esetet, ha a kutyáért az előbbi tu- lajdonos ezen időre az adót már kifizette, s az új tulajdonos azt igazolja.

Akinek adó alá felvett kutyája évközben el- vész, más kutyát adófizetés nélkül tarthat, hason- lólag az, aki oly kutyát szerez vagy bir, mely után az adó az ország bármely községében már lefizetett ujjabb tartózkodási helyén ebadóval meg nem róható; ezen körülmény az alább érin- tett összeírás »Jegyzet« rovatában felemlítendő. A bejelentési úrlap mintája ./. alatt mellé- keltek.

3. §. Az úrlapok beérkezével az előljáróság, nagy községekben a hatósági kiküldött az egyes bejelentések tartalmát az összeírási kimutatásba egyenkint bevezeti az illető rovatban (lásd ./. a. mintát) a kivetendő díj összegét is javaslatba hozza.

Az összeírás előre közzé teendő 3 napon át a község házánál közzemlére teendő, mely idő alatt beérkező netáni felszólalásokhoz képest az összeírás helyesbítendő. lezárandó, aláírandó és 8 nap alatt a bejelentési lapok visszatartása mellett a járási főszolgabíró útján a törvényhatósághoz 3 példányban felterjesztendő.

Az összeírás után szerzett és a tulajdonos által a 4. § értelmében 3 nap alatt bejelentett kutyára vonatkozólag az előljáróság az összeírást esetről esetre pótlólag készíti el és terjeszti fel a fentebbi módon a központhoz.

Ha valamely ebtulajdonos ellen alapos gyanu merül fel aziránt, hogy adó alá be nem mondott kutyát rejteget, joga van az előljáróságnak a dolog mibenlétének megállapítása végett helyszini szem- lét tartani.

A vármegyei főszámvevő az összeírást átvizs- gálván, a kivetés helyességét az alispán megál- lapítja és az összeírást egy példányban visszatart- ván 2 példányban a járási főszolgabíróhoz vissza küldi, ki azokat az összeírás egyik példányá- nak megtartása mellett a községi előljáróság- nak kézbesíti.

Az előljáróság a kivetett adót augusztus hó 31-ig az utólagos összeírás alapján a megállapított adót pedig a megállapítástól számított 30 nap alatt beszédi. Az ebadó beszéde, behajtása és ellenőrzésére nézve az 1883 évi 371,69 számú pénzkezelési szabályzat irányadó.

Az ebadó befizetéséről a ./. szerinti elis- mervény állítandó ki; s szabályrendelet végrehaj- tása után első ízben kiadott elismervények a sza- bályrendelet azon szakaszainak, melyek az ebek tartása, valamint a kihágások és azok megbüntetése körüli eljárásra vonatkoznak, lenyomatával látan- dók el.

III. Ebtartási szabályok.

4. §. Minden ebtulajdonos a pléhből készült az összeírás folyó számát és évét feltüntető bár- cával látandók el, ki azt az ebnek nyakszijára, vagy kötőjére illeszteni köteles. A vadász kutyák- ról a vadászaton való használat alkalmával a bár- cák levehetőek, de kérelemre felmutatandók.

A szükséges bécákat, melyek alakját az alis- pán állapítja meg és mely évről-évre változtatandó, az alispán az előző §-ban érintett kivétellel együtt küldi ki, az előljáróság pedig a régiéket az ujak- nak kiszolgáltatása mellett 48 óra alatt beszédni és a központhoz felterjeszteni köteles.

Aki időközben szerez kutyát, vagy akinek kutyájáról a bárca elveszett, addig míg a bárca ki nem küldetik, a bejelentésről elismervényt kap és erről egyuttal a felügyelő közegek és a gyp- mester értesítendő.

Akinek kutyájáról a bárca elveszett a bárca érvénytelenítése mellett újat kap, de a bárca költségét megtéríteni tartozik.

Vadász kutya csak azon esetben nyerhet ebtartási bécát, ha a tulajdonos vadász jeggyel van ellátva, melynek számára az összeírás »Jegy- zet« rovatában hivatkozás teendő. Vadász jeggyel nem bírók vadász ebei a fényűzési kutyákkal azonos adóztatás alá esnek.

Ha valamely kutya bárca nélkül nyilvános helyen találtatik, a 20. 21. §§-ban körülírt eljárás- nak van helye.

5. §. Minden ebtulajdonos kutyáját kellően etetni, itatni, azt ápolni és reá felügyelni köteles.

6. §. Nagy községekben mészáros, doge és hasonló nagyobbfajú kutyák a tulajdonos által szájkosárral látandók el, valamint általában a hara- pös természetű kutyák.

Nagy községekben a hatóság a szájkosár- kényszert mindennemű kutyára nézve elrendelheti, mely esetben az utcán és nyilvános helyeken a kutyák csakis szájkosárral ellátva járhatnak. Ezen tilalom nem vonatkozik a pórázon vezetett kutyákra.

A harapós természetű közveszélyes kutyák, a menyinyiben szájkosárral nem láttatnak el, kiir- tandók.

Nagy községekben a gypmester a rendőr- kapitány (előljáróság) felhívására időnként az ut- cákon és tereken váratlanul porrtázást (razziát) tart, mely alkalommal a bécával illetőleg a fen- tebbi értelemben szájkosárral el nem látott és a gazdátlan kutyák össze fogdosandók. Az ebtula- donos a 20. 21. és 22. §§-okban foglaltakhoz képest megbüntettetvén, 8 napi megfigyelés után kutyái visszaadandók, addig ha csak azokat önmaga kiirtani nem kívánja, költségén élelmeztetnek. A gazdátlan ebek feltétlenül kiirtandók.

Az ebtulajdonos felelős a kutyája által oko- zott károkkért, ha mindazáltal a kutya ingerlés következtében okoz kárt, azért az ingerlő felelős.

8. §. A kutyák kinezása tilos.

9. §. A pástyor-kutyák az örvről fellábszárig lelőgő lánccon függő kolonccal látandók el.

10. §. Minden a mezőn talált magában járó és kolonccal el nem látott kutya kőbornak tekin- tendő és kiirtandó; a mezőn talált kőbor vadász- kutyára nézve az 1883. XX. t. c. 17. §-a alkal- mazandó.

(Vége köv.)

166/13563. sz. Zemplén-vidék alispánjától.

Ezen jóváhagyott szabályrendelet a vármegye hivatalos közlönyében közzététel, a járáások főszolgabírái és az illető községekkel tudomás és alkalmazkodás céljából közöltetik.

S.-A. Ujhely, 1891. nov. 19.

Matolai Etele, alispán.

81/8928. sz.

Szabályrendelet a húsvágásról.

1. §. Szarvasmarha minden esetben, juh, kecske és sertés pedig amennyiben közfogyasz- tásra van szánva, illetve iparszerűleg vágatik, csakis hatósági állatorvos, illetve ennek hiányában a vágatási biztos jelenlétében vágható vagy szúr- ható le.

Oly helyeken, ahol közbégőhid létezik, szarvasmarha (tehát borjú is) a sertések pedig azon esetben, ha a közbégőhid sertésekhez meg- kívántató berendezéssel van ellátva, csakis a köz- végőhidon szúrható le.

2. §. Közbégőhidak felállítását, közbégőhidak, valamint magán vágóhidak tisztántartását és ellen- őrzé ét, továbbá a marhalevelek kezelését, a vá-

gatási biztosok alkalmazását és működését az állategészségügy rendezéséről szóló 1888. VII. t. c. 14. §-a és ezen törvény végrehajtása iránt a fenálló földművelés-, ipar-, és kereskedelemügyi miniszterium által 1888. évi október hó 15-én 40000 sz. a. kiadott rendelet 40-51. §-ai szabályozzák.

3. § Oly helyeken, ahol hatósági állatorvos nincs, vágatási biztosul magán állatorvos, ilyennek hiányában orvos, ennek hiányában pedig más alkalmas egyén a hivatkozott rendelet 45. §-a értelmében alkalmazandó.

Közvágóhidakon a vágóhídi felügyelői állás lehetőleg állatorvossal tölthető be, aki egyúttal a húsvizsgáló teendőket is megbízható.

4. § Aki szarvasmarhát, akár ipari célra, akár magánhasználatra, nemkülönbön közfogyasztásra szánt juhot, kecskét vagy sertést levágni akar, köteles ezen szándékát a vágatási biztosnak legalább hat órával a vágatás előtt bejelenteni.

Ezen bejelentés kötelezettsége a kényszer-vágások eseteire is kiterjed, ha szarvasmarha vagy közfogyasztásra szánt juh, kecske vagy sertés vágatik.

De ha a hirtelen fellépett életveszély a vágás elhalasztását nem engedi, az állat a vágatási biztos odaérkezése előtt is levágható, tovább azonban csak akkor dolgozható fel, ha erre a vágatási biztos, az állat belső szerveit megvizsgálván, engedélyt adott.

Vágó vagy szúróipart nem üzök által kényszerből levágott és a vágatási biztos által megvizsgált állatok egészséges terményei csakis a község előljáróságának engedélye alapján kerülhetnek forgalomba.

5. § A vágatási biztos díjazásáról a község gondoskodik és e célra az illető állatok tulajdonosaitól szemledíjakat szedhet.

Ezen szemle-díjak a felek részéről a község pénztárába szolgáltatandók be és a vágatási biztos részére járó díjakat, amennyiben ilyenek részére a község által illetményül megállapítatnak, időnkint ezen pénztárból veszi fel.

A szemle-díjak nagyságát és a netáni vágatási közvágóhid használati díjakat a község állapítja meg; az erre vonatkozó határozatok a törvényhatóság jóváhagyása alá tartoznak.

6. § A vágatási biztos köteles minden levágandó szarvasmarhát és közfogyasztásra vágandó juhot, kecskét vagy sertést élő állapotban és levágás után pontosan megsejmelni.

Ha a megsejmelélt állat húsát egészségesnek találta, a tulajdonos részére az alábbi minta szerint engedélyt állít ki a közfogyasztásra bocsátásra.

Ahol a húslátó, irástudatlan, az engedélyt szóbelileg adja, és a bírónak vagy jegyzőnek jegyzékbevétele végett bejelenti.

sz. (A vágatási lajstrom tételszáma.)

Szemlejegy.

Alulírott _____ (a tulajdonos neve, állása és lakása) a mai napon jelenlétemben levágott _____ t (az állatfaj megnevezése) megvizsgálván, húsát és belső szerveit a _____ kivételével közfogyasztásra bocsáthatóknak találtam.

Kelt _____ 18 _____ hó _____ n.

vágatási biztos.

Ha a vágatási biztos az élő állaton oly betegséget vagy gyanút talált, amely miatt az húsfogyasztásra nem bocsátható, a levágást nem engedi meg.

Ha ily betegséget vagy gyanút már levágott állaton állapított meg, az állat további felhasználására nem engedélyt.

Mindkét esetben, valamint akkor, ha a betegség ragályos, de a hús értékesítését esetleg nem zárja ki, jelentést tesz a község előljáróságának.

Az előljáróság intézkedik aziránt, hogy ott, ahol a vágatási biztos teendőket nem látja el hatósági állatorvos, az állatot az illető hatósági állatorvos megvizsgálja, a kinek véleménye a további eljárásra nézve irányadó.

Amennyiben a talált betegség az 1888. VII. t. c. 24. §-ban elsoroltak valamelyike, a további eljárást ezen törvény és a végrehajtására kiadott említett rendelet vonatkozó határozmányai szabják meg; egyebekre nézve pedig jelen szabályrendelet rendelkezései irányadók.

7. § A község előljárósága tartozik gondoskodni arról, hogy az emberi élvezetre alkalmatlannak talált húsok és szervek alkalmas módon elvezethetlenné tétessenek, illetőleg csakis ipari célokra használtathassanak fel.

8. § Ha a levágandó vagy levágott állat tulajdonosa a vágatási biztos, illetőleg a hatósági állatorvos véleményében meg nem nyugszik, kérelmére és költségére az előljáróság felülvizsgálatot rendelhet el.

Ha a vágatási biztos nem állatorvos, véleményét a hatósági állatorvos, ha pedig ez a vágatási biztos, véleményét bizottság vizsgálja felül.

A felülvizsgáló bizottság az illető állami állatorvosból és hatósági orvosból áll.

9. § A vágatási biztos hatásköre csakis az

állatok levágásának ellenőrzésére, az említett állatoknak élő és levágott állapotban való megvizsgálására terjed ki, ellenben a mézszártszék és hentes üzletek ellenőrzése az ezzel megbízott ember-orvos ügykörébe tartozik.

10. § Az állatok levágása csak nappal, elég világos és tág helyen történjen. Mesterséges világítás mellett való vágatást az elsőfokú hatóság megengedhet.

11. § A vágás mindenkor gyorsan és akként történjen, hogy az állat legkevesebb is kizsákosodjon.

A vágatási biztos köteles arra ügyelni, hogy a mézszártszék és hentesek az állatokkal durván ne bánjanak.

12. § A vágatás után az állat feldarabolásánál gond fordítandó arra, hogy a hús a gyomor, bél és húgyhólyag tartalmával be ne szennyeztesse. A fel nem használható testrészek a vágóhídról az e célra berendezett elkülönített hejyre azonnal elszállítandók és fertőtlenítő oldattal leöntendők.

Beteg szerveket kutyáknak adni és egyáltalán kutyát közvágóhídra bocsátani szigorúan tilos.

13. § A közfogyasztásból feltétlenül elvonandó:

A nagyon lesaványodott állatok húsa, vagyis ha a hús igen száraz, esetleg vizenyős, igen halványzínű, ha a csontvelő kocsonyához hasonló és ha kifejlődött szarvasmarhában az összes zsír 10 klgammal kevesebb; továbbá minden oly esetben, ha a lesaványodás belső megbetegedés következtében fejlődött ki.

2. Négy hétnél fiatalabb borjúk és nyolc napnál fiatalabb bárányok, gödölyék és malacok húsa. Fiatal állatok húsa különben sem bocsátható közfogyasztásra, ha a köldökszinór még le nem esett, ha az izomzat kocsonyához hasonló, sikamlós és vizenyős.

3. Elhullott, megmérgezett, villámtól sújtott és erősen meghajtott állatok húsa. Megmérgezett de később felépült állatok csakis nyolc nap múlva vágathatók le, ha a mérgezés növényi nyaggal történt, és három hét múlva, ha a mérgezés ásványi anyag volt.

4. Ha az állaton a következő betegségek valamelyike állapított meg: a) keleti marhavész, b) lépfene (autrax); c) sercögő üszök; d) veszettség; e) juhhimlő; f) sertés-orbánc; g) fonalóckór (trichinosis); h) geny vagy evvérius és ennek okai közül főleg az ellési láz és az ujszülöttek köldökgyulladás.

Ily betegségek fenforgása esetében az állat egyik része sem használható fel.

Ha e betegségek valamelyike már az élő állaton megállapítható, akkor levágását nem szabad megengedni.

A hús akkor sem bocsátható fogyasztásra, ha a felsorolt betegségek valamelyikének alapos gyanúja fenforog.

E betegségek fertőzése gyanújában álló állatok is csak a beteg állattal való érintkezéstől számított bizonyos idő elmulta után vágathatók le, mely lépfenére nézve 6 nap, a veszettségre nézve szarvasmarhánál 4 hónap, juh-, kecske- és sertésnél 3 hónap, a sertés orbáncra nézve 6 nap.

14. § A többi betegségre vonatkozólag a vágóhídi biztos a következő elvek szerint jár el:

a) Ragados száj és körömfájásban szenvedő állatok az I. fokú hatóság engedélye mellett csak akkor vágathatók le fogyasztásra, ha a hatósági állatorvos a betegséget enyhe alakúnak vélelmezi, vagyis ha az állatok jó húsban vannak és ha genyedés vagy üszkösödés a körömök körül vagy erősebb láz nincs jelen.

A száj megbetegedése esetében az egész fej, a végtagok megbetegedésekor ezek az elűsítő tétől, illetőleg a csánkizülettől lefelé elvetendők.

(Vége köv.)

934/91. r. sz. A s.-a-ujhelyi j. főszolgabirójától.

Körözés.

Közhírrételt végett tudatom, hogy Széphalom községben f. é. november hó 27-én egy fekete szőrű, 4 éves herélt ló és két szintén fekete szőrű 2-3 évesnek látszó kanca csikó, melyeknek egyike hátulso bal lábára hibás, — bitangásban találtatott, tulajdonosa a község előljáróságánál jelentkezhetik.

S A Ujhely, 1891. évi november 28.

Urbán Ferenc, tb. főszolgabíró.

4114 ki, 91. sz. Varranai j. főszolgabirójától.

Hirdetmény.

Járásom Majorócza községében folyó évi november hó 16-ára egy gazdatlan, fekete szőrű, 12 évesnek látszó, jegy nélküli herélt ló van bétogva és Berger Salamon majoróczkai lakos által gondoztatik.

Ami is azon hozzáadással tétetik közhírré, hogy azon esetre, ha a ló tulajdonosa folyó évi december hó 2-ig nem jelentkezik, az a varannai f. évi december 2-iki országos vásáron, nyilvános árverés útján el fog adatni.

Varannón, 1891. évi november hó 23-án.

Fűzesséry György főszolgabíró.

A szerkesztő postája.

Sz. K. urnak — Bpest. Alkalmi cikke jó, tehát jó!

K. G. urnak — Gálszecs. Átolvassuk, — de a legjobb esetben se adhatjuk ki hamarosan. Érdeklődéséért szíves köszönet!

ef-nek — Helyben. A megrekklamált íst szócskát törölnünk kellett, — először, mert az a közmondásban nincs benne, — másodsor, mert az a mondat, citáló jelbe téve, maga a közmondás volt, — harmadsor, mert a közmondáson nem szabad változtatni egy árva betűnyit sem. Szervusz!

A falusi felolvasások. Mai számunkból kiszorult.

Kárpáti Péter urnak — B-Zsadány. Szíves készséggel aláírjuk, amit ön cikkében kifejt, hogy az való igaz; de csak egy bizonyos tekintetben. A miveltebb, ugynevezett iskolázott, része a társadalomnak ugys a legnagyobb részben aszerint cselekszik, amint ön kívánja, hogy cselekedjék. A másik? Annak meg hiába beszél ön az ilyen pedagógiai dolgokról s pláne ilyen gyenge érvekkel elfoglaltságunk: nem engedi, hogy átdolgozzuk. Hanem ön indígnálódik is Hogy többé el ne várjon tőlünk olyasmit, amihez joga nincs — előismeréssel régi és hasznos szolgálatainak: a levelezői tisztói önt ezennel fölmentjük.

Felelős szerkesztő:

DONGÓ GY. GÉZA.

Főmunkatárs: KAPÁS AURÉL.

Kiadótulajdonos: ÖZV. BORUTH ELEMÉRNÉ.

Hirdetések.

Tk. 4527. sz. 1891.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a-ujhelyi kir. tsvszék, mint telekvi hatóság közhírré teszi, hogy Zemlénvármegye tisztí ügyésze mint kiskoru Tóth Lajos képviselőjének és Tóth Bertalan végrehajtóknak Tóth Antal és neje Gazdag Eszter végrehajtást szenved elleni 305 ft tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a-ujhelyi kir. járásbíró) területén levő, Kis-Toronya községe és határában fekvő a kis-toronyai 56. sz. tjkben 98. és 99. hrsz. szellérségnek Tóth Antal, illetve annak jogán Szatmári Ferencné sz. Tóth Eszter, Tóth Bertalan, kiskoru Tóth Lajost, Irmát és Antalt, mint örökösöket illető földhasznvételi joga 160 ftban, a kis-toronyai 237. sz. tjkben, Tóth Antal, illetve ennek jogán a fentebb jelzett örökösök nevére írott 908. hrsz. a Sütő örszébeli szőlő 80 ftban, a 934. hrsz. meleg oldalon levő szőlő 34 ftban, — a kis-toronyai 346. sz. tjkben Tóth Antal, illetve ennek jogán nevezett örököséi és Tóth Antalné sz. Gazdag Eszter nevére felvett 685. hrsz. farkas örszébeli szőlőre az árverést 1.6 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi december hó 28-ik napján délelőtt 10 órakor Kis-Toronyán a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is ellog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 16 ftot, 8 ftot, 3 ft 40 krt és 12 ft 60 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a kir. tsvszék, mint telekvi hatóságnál S.-a-Ujhelyben 1891. évi november hó 16-ik napján.

Képes Gyula, kir. tsvszéki bíró.

Kiadó lakás!

Zemlénvármegye N.-Toronya községben a Gróf Széchenyi öméltsága uradalmához tartozó üres lakóház mely 3 szoba, előszoba, két konyha, kamara, pincze, istálló, faszin s 1 hold nagyságu gyümölcsös és veteményes kertből áll jövő 1892. évi január 1-étől bérbe adandó.

Bővebb fel. ilágosítás szerezhető Nagy-Toronyán az uradalmi erdésznel. 1-3

Tk. 3894/1891. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a-ujhelyi kir. tsvszék, mint telekvi hatóság közhírré teszi, hogy Davidovics Berkó végrehajtóknak Balogh Lipót mint Hreskó György ügygondnok végrehajtást szenved elleni 181 ft 8 kr. tökekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a-ujhelyi kir. járásbíró) területén levő B.-Ujlak községe és határában fekvő a b.-ujlaki, 139. sz. tjkben A. I. 1-13. sorsz. a foglalt 1/4. bel és kültelekből 100. öi. sz. házból s az ehez tartozó, a 260. sz. tjkben felvett közös legelőből Hreskó György végrehajtást szenvedett, — illetve ennek jogán Hreskó György kiskoru örökösét illető 1/3-ad részre az árverést 393 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1891. évi december hó 3-ik napján d. e. 10 órakor Bodzás-Ujlak községe házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 39 ft 30 krt készpénzben, vagy az 1881. LX-ik törvényzikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt kir. igazságügyi minisiteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881-ik LX. törvényzikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a kir. tsvszék mint tkkvi hatóságnál S.-a-Ujhelyben 1891. évi október hó 7-ik napján.

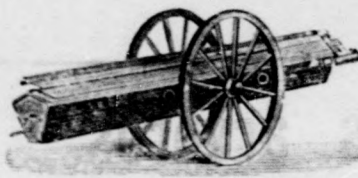
Képes Gyula, kir. tsvszéki bíró.

FLEISCHER és TÁRSA

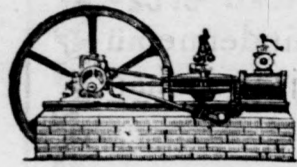
gépgyára és vasöntődéje Kassán, Eperjesi-út 6. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával, czélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen:

Sorvető és szorvető gépeket.
Szecskavágókat, kézi v. járgányhajtásra
Répavágókat és tengerimorzsolókat.
Olajsajtókat és olajmag pörkölőket.
Örlő- és daráló malmokat.

Továbbá mindennemű szivattyukat, gőz-
gépeket és gőzkazánokat. Szeszgyár-beren-
dezéseket, m. p. Henze-főzők, kavarázó készü-
lékek, maláta- és burgonya-zuzókat stb.

Gépgyárunkban gyártmányainknak jelentékeny kész-
letét tartjuk állandóan s bizományi raktárt

BEHYNA TESTVÉR uraknál S.-A.-UJHELYBEN.

Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödénknak
gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve
küldjük. 6-6

Eddig még fölülmulthatatlan.

Maager V.-féle

valódi tisztított

DORSMÁJOLAJ

Maager Vimostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű
emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendel-
tetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet
különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a
nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarna éni.

Egy üveg ára frt, egy üveg fehér 1 frt 50 kr. Kapható a gyári
raktárban Bécsben III./3. Heumarkt 3., valamint

az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerüzében.
Sátoralja-Ujhelyben: csak Éllássy E. és Kincsesy P. urak gyógyszerüzében. 2-24

1889. évi párisi világiállításon aranyéremmel kitüntetve.

A világhírű pusztító

TORD-TRIFE

kiirt patkányt, egeret és mezei vakondot anélkül, hogy más házi-
állatnak kárt okozna, mivel sem Arsenikumot, sem Phosphort, Strychnint vagy
más bármilyen mérget nem tartalmaz.

Könnyű alkalmazás!

Biztos hatás!

Egy csomag ára 50 kr.

Egyedüli főraktár Zemplén-vármegye részére:

MALÁRTSIK GYÖRGY

fűszer-, esemege- és gyarmatáru kereskedésében

SÁTORALJA-UJHELYBEN.

Továbbá nagy raktára:

Legfinomabb czukor és mindennemű kávéfajokban.

Gőzhengermalmi lisztek.

Valódi Jamaica-, Cuba-, Ananas-Rum és különféle likőrök

Legfinomabb minőségű kínai tea.

Magyar és francia cognac.

Bel- és külföldi természetes ásványvizek és forrástermékek.

Legfinomabb bel- és külföldi sajtok és erdélyi szalámi.

Angol és bécsi tea-sütemények,
piskóta és kétszersült.

Valódi francia csokoládé, Suchard és Van Houten cacao és
salonbonbon.

Francia és gradó ajóka. — Kremisi és francia mustár.

Első minőségű

asztali és templomi gyertyák. Szép viasztekercek.

Liebig és Kemmerich-féle húskivonat.

Brázay és Moll féle sóborszesz. — Pipere szappanok és illat-
szerek, mosdó- és mosó szivacsok.

Richter-féle horgony-építő szekrények mindentéle nagyságban, fejtörő, horgony
táblácska, mozaik játék és jászol felszerelések. — Richter-féle maláta-kivonat cso-
magja 15 kr. — Valódi amerikai petróleum, bel- és külföldi császár-olaj rak-
tára. — Friss minőségű dől gyümölcsök; minden a legújányosabb áron számítva.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöket. A Richter-
féle különlegességekre szóló árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Körrejtély. Érdekes, nélkülözhetlen játék a hosszú
téli estékre. A körrejtély csak akkor valódi, ha a gyári jel-
vényvel, a Horganyval el van látva.

Ezer meg ezer szülő dicsérőleg elismerte a híres

Horgony-Kőépítőszekrények

nagy nevelési értékét; jobb játék nem létezik gyermekek és
felneveltek számára! Részletesebben ezekről valamint a »Kör-
rejtélyről« képes árjegyzékünkben találni, melyet minden szü-
lőnek meg kellene rendelni, hogy kellő időben gyermekeik
számára igazán alkalmas karácsonyi ajándékot kiválaszthatnak
és megtegyék. Az árjegyzékek ingyen és bérmentesen
küldetnek szét. — Minden kőépítőszekrény a »Horgony« jel-
vény nélkül közönséges és kiegészítésre nem alkalmas utánzá-
sok, ennél fogva mindig

Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrény

kérendő és csak ilyen fogadandó el. — Minden finom játékszert-kereskedésben
35 krtól 5 frtig és feljebb kaphatók.

Richter F. Ad. és társa, első osztr. magy. cs. és kir. szabad. kőépítőszekrénygyár.
Bécs, I. Nibe'ungenga-se 4. Oiten, Rotterdam, London, E.C. New-York 310 Broadway

Hirdetés.

Egy 36 éves, ép testű, egészséges, a
magyar, német és tót nyelvekben egyaránt
jártas, nős ember, ki mint erdész egy a
zempléni legnagyobb uradalomnál 13-ik évre
müködik, ajánkozik az erdészeti mint pedig
az azzal netalán összekötetésben álló gaz-
dasági szakhoz.

Bővebb felvilágosítást nyújt a kiadóhi-
vatal, erdész^c cím alatt. 2-?

Horgony-Pain-Expeller.

Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölést
esűz, köszvény, tagszagatás stb. ellen legjob-
ban ajánljuk a t. cz. közönség figyelmébe.
Egy üveg ára 40 és 70 kr. és a legtöbb gyógy-
szertárban kapható.

Csak Horgonyval valódi!

A Foncière pesti biztató társaság főgynöksége.

SZÖLLŐSY SÁNDOR

SÁTORALJA-UJHELYBEN

ajánlja dusan felszerelt

üveg, porcellán, majolika,

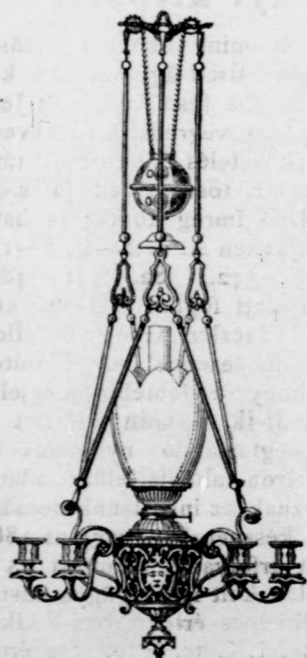
DITMAR-féle lámpa,

Chinai ezüst és konyha felszerelési eszközök

raktárát

legolcsóbb gyári árakban.

Valódi amerikai császár-olaj
nagy raktára.

Mindennemű angol szervizek dús választékban.

S-a-Ujhely. nyomtatott a »Zemplén« gyorsajtaján.

Salignac & Cie Cognac

részvénytársaság. alapítva 1809-ben, négy
millió franknyi alaptőkével.

Ajánljak

francia Cognac-jukat

a legkitünőbb minőségben. Az 1867-ik évi
párisi világiállításon a nagy arany éremmel,
az 1891. évi bécsi nemzetközi tápszer és házi
szükségletek kiállításán pedig a nagy érdem-
okmányon (egmagasabb kitüntetés) lettek
kitüntetve.

Különlegesség: orvo-i autoritásoktól
ajánlott »Medicinal Cognac«

Raktár Frommer Mór fűszer- és
vegyeskereskedésében S.-A.-Ujhely (Fóter)

Vezér-képviselők Ausztria-Magyarország
részére:

Heinrich Mendl Co.

Tea-, rum- és cognac beviteli cég

Bécsben, I. Schottenring 32.

Uradalmi intézők és fakereskedők

felhívának szives ajánlattételre, mily árban
volnának hajlandók, egy tűzifa eladási üzlet
részére □ méterét a prima buk és tölgy-
fának Szerencs vasuti állomáshoz bérmen-
tesen szállítani.

2-3

Ajánlatok válalkozó címen »postres-
tant« Szerencs (Zemplén-megye) intézendők.